

GAZDASÁGI LAPOK

15. szám.

Megjelenik minden vasárnap.

1911. Április 9.

Szivattyúk és Mérlegek

Különlegességi gyár
GARVENSWERKE

Központi igazgatás:
Bécs, II., Handelsquai Nr. 130.
Városi mintaraktár: Garvens W.
Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 68,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomoblok és cséplőgépek, benzínmotoros cséplőkész-
letek, magánjáró gőzgépek, szalmakazalozók, lóhere-
cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálógépek,
marokrakó- és kévektő-aratógépek, szénagyűjtők,
széna- és szalmasajtók, boronák, sorvetőgépek,
Planet Jr. kapálók, kukorica-morzsolók, szecska-
vágók, répavágók, darálók, őrlőmalmok, egy-
temes széllekek, 2- és 3-vasú ekék és
minden egyéb mezőgazdasági gépek.

Tenyészkos-eladás.

A **Skublics-féle törzsjuhászatban** ezidén is
28 darab két éves és 16 drb egy éves kerül eladásra.

Skublics Emilia

Bebes pusztá, u. p. és vasuti
állomás: Zalaszentmihály-Pacsá.

GRAEPEL HUGÓ

Betéti Társaság

Malomépítész, Gép- és Rostalemezgyár
Marshall Sons & Co. Ltd. vezérigazgató

Budapest, V., Váci-ut 40-46. sz.

Ajánlja

páratlan szab. lemeztörekrostáit

bármely rendszerű cséplőgéphez, a meglévő fa-
keretbe illeszthető. **Tartósabb** minden más törekrostá-
nál. **Magveszteséget kizár. A finompolyva tisztá-
tább. A rosta nem dugul el. Az egész gép tel-
jesítményét lényegesen fokozza.**

Magyarországon, Ausztriában, Németországban és Romá-
niában 100.000 darabnál több kifogástalan használatban.

Kivánatra leírás, ajánlat, minta, valamint malom-
és gazdasági árjegyzék ingyen és bérmentve.

MAGYARON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB NERVENŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítatott
1847.

Brausweller János
Szegeden Ca. és kir. kizárólagosan
szab. chronometer- és műóra, kitalálójá
a remontois ingadráknak
ésh. sth.

**ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltenek.

Eladó birtokok:

Pest megyében, Budapesttől 2 1/2 órányira, kb. 1200 m. hold csinos
belsőséggel, jó karban levő gazdasági épületekkel, termő erdőben levő
fekete homoktalajjal.

Heves megyében, 1 1/2 órányira Budapesttől, 1800 m. hold.

Nógrád megyében, kb. 900 m. hold, rendkívül csinos belsőséggel és
egyéb jófekevesű és minőségű birtokok eladásra előjegyezve.

Röjtöki Bauer Antal

földbirtokközvetítő iroda

Budapest, VIII., Baross-utca 4. szám.

Telefon 166-66.

A több mint 25 év óta fennálló **csakis** gőzekéket gyártó **HEUCKE A.** hausneindorfi gőzekegyár
tulhevitett (forrógőz) rendszerű gőzeke-készleteit szállítja a magyarországi vezérképviselőt:

Komáromvidéki Takarékpénztár r.-t. Komáromban.

NAGYON takarékos szén- és vízfogyasztás. **Rendkívüli MUNKAERO.**

Pályázatokhoz csak bizonyítványmásolatok csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéséért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes szó 4 fillér, csak oly levelek továbbíthatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be.

Alkalmazást keresők.

Megfelelő állást

keres azonnali belépéssel 35 éves, nős, gyermektelen, földm. ves. iskolát, sárvári tejjgazdasági szakiskolát és a kassai szeszgyárvezetői tanfolyamot végzett, nagyobb uradalmakból több évi gyakorlatlással bír, erélyes, pontos, rendszerető gazdatiszt. A gazdaság összes ágaiban jártas. Szíves megkeresések kéretnek Mazán Mihály, Bicske.

Alkalmazást keres

önálló, képzett, emmentali sajtőkészítő, gazdaságba vagy uradalomba. Ajánlatok "O. F. 1048" jelige alatt a következő címre kéretnek. **Orell Füssli** Annoncen-Bureau, Zürich Schweiz Bahnhof-Strasse 61.

Hosszu gyakorlattal

és bő tapasztalattal rendelkező, gazdasági iskolát végzett és gazdatiszti gyakorlati vizsgát tett 37 éves, nős, gyermektelen, igen józan, mert semmiféle szeszest italt soha nem használ, rendkívül szorgalmas, szakértő, egy helyen 10 évig működött nagyobb gazdaságban, gazdatiszti állást keres. **Baky Gyula**, Rimaszombat.

Gyakorlatilag képzett

gazdász, 18 évi gyakorlattal, ki a kül- és belterjes gazdaságban teljesen jártas, jelenleg 5 év óta egy nagy tehenészetet is kezel. Korára nézve 40 éves, keresztény, kis családú egyén, április vagy május 1-ére állást keres. Cím: **Deák Mihály** kulcsár, Pta Keresztur, u. p. Tótmegyer.

Gazdatiszti állást

keres azonnali belépéssel, adai m. kir. földmivesiskolát végzett és a kolozsvári gazdasági akadémiában gyakorlati gazdatiszti vizsgát jó eredménnyel leteti, gyermekkorától a gazdaság minden ágából gyakorlati tapasztalatai vannak, 21 év óta Toronál, Temes és Krassószörény megye nagyobb uradalmában mint intéző szolgált, 5 hazai nyelvet beszél, 45 éves, ágostai hitvallású evangélikus, családost. Szíves megkereséseket kér a bér megjelölésével **Szakál János** intéző Zsidovin.

Önálló kezelőgazdatiszti

állást keresek, 35 éves, kis családú, ref. vall., szakvizsgát tett, 18 évi praxissal. A gazdaság összes ágaiban kitünő jártassággal bírok perzentos állásra is reflektálok. Szíves megkereséseket kérek alantí címre: **Dobos Gyula** intéző, Verpelét (Héves m.), Gróf Sztáray uradalom.

Nógrád megyében

Kétbodony községben, a Vác-Romhány vicinális vasut utóbbi végállomásától 10 percz távolságra kocsin, országuton, egy igen szép falusi beltelek eladó. Területe 14 hold (magyar), kastély és melléképületekkel, mind új karban. A területből 4 hold park, a többi elsőrendű, szántó és rét egy tagban. A kastély 7 szobából áll. Ára 60.000 korona. Cím 726 szám alatt a kiadóhivatalban.

VIZELLÁTÓ TELEPEK, SZIVATTYUK

minden formában a legjobb szerkezettel, automatikus **marhaitató telepeket gazdaságok, uradalmak** stb. részére épít mint különlegességeket **Anton Kunz** cs. és kir. udvari szállító **Mährisch-Weisskirchen**, Morvaország. Kitünő referenciák, terület-megtekintés a legolcsóbb áron. Ajánlatok és díjszabások ingyen.

Betöltendő állások.

Gazdasági állások.

Valamennyi betöltendő állás teljes czimékkel olvasható a 10-ik évfolyamban álló Országos Pályázati Közlönyben. Ingyen mutatványszám. Budapest, József-körút 38. szám.

Kerestetnek

intéző, több gazdatiszt, segéd-tisztek, magtárosok, kulcsárok, irnokok, gazdák, tehenészek, gyakornokok és többféle gazdasági személyzet. Bővebb lvs ható az Országos Pályázati Közlönyben. Mutatványszám ingyen. Budapest, József-körút 38. szám.

Intéző

kerestetik kezelésére egy kb. 1300 holdas több tanyájú birtoknak, pályázótól megkivántatik a magyar, német és szláv nyelv ismerete, hogy fiatal és erős legyen, lovagolni tudjon s lehetőleg a mezőgazdasági szeszfőzőüzemben jártas legyen, óvadékkal bírjon. Szolgálat kezdete lehetőleg július 1-én. Ajánkozások bizonyítványmásolatokkal (melyek nem adatkak vissza), személyi és családi viszonyok, előtanulmányok és eddigi működések, ugyszintén a mostani állásban élvezett járandóságok feltüntetésével Gróf Zedtwitz, Moraván, Nyitra megye küldendők.

Nőtlen segéd-tiszt

kerestetik azonnali belépésre több évi gyakorlattal, teljesen megbízható, erélyes és szorgalmas, a gazdaság minden ágazatában, de különösen cukorrépa-termelés és irdai munkákban jártasság a főköllék. Románul beszélők előnyben részesülnek. Ajánlatok Ujbátori gazdaság címen küldendők. **Feketebátor** p. u.

Német nyelvben

jártas, okleveles gazdasági segéd-tiszt kerestetik mielőbbi belépésre. Gyakorlattal bírók előnyben részesülnek. Fizetés 1680 K, butorozott szoba, szabad tütés és világitás. Az állással nyugdíj-igény jár. Ajánlatok czimzendők: Czinfalvi cukorgyár jószágfelügyelősége, Czinfalva.

1911. Pekingi kacsák. 1911.

Nincs kockázat, élő megérkezés garatálva. 10 napos koru ... 1.50 korona 4 hetes ... 3.— Osmagolás önköltségen, szigoruan pontos kiszolgálás. Keltető tojás, 80% kikelésé garatálva, darabja —50 koru. Új, modern telep. **Wache Alois és Társai, Beled, Sopron megye.**

Szülő-kötözőfonál

jobb és olcsóbb mint a raffia,

Zsák és ponyva

a legjobb minőségben és legjutányosabban a ...

FISCHER-féle

zsák- és ponyva-gyárban, BUDAPEST, V., Nádor-utca 31-33. sz. szerezhető be. A **Fischer-féle** szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló **Fischer-féle** zsák- és ponyva-gyár az ország legjelentékenyebb uradalmának szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. **Ponyvaköltöcsönzö-intézet.** — Manillazsinegek, kévekötelek, lópokrócok. Tessék ajánlatot kérni.

Akác, jegenyenyár,

nyír, éger, juhar, fenyő, nemes fűz, stb. csemete sorfa és dugványokat a legjutányosabb árban szállít **Liptay Jenő** faiskolatelepe, **Nyiregyháza**.

Háromszor lett olcsóbb a sósborszesz az

ILIOL sósborszesz PASZTILLÁK által. Darabja 12 fillér.

BIZONYÍTVÁNY.

A f. hó 18-ikán átadott „ILIOL” sósborszesz pasztilla a mentholos sósborszeszek rendes alkotászeiből áll és semmiféle mást — esetleg az egészségre ártalmas alkotászeiket — nem tartalmaz. Ezen pasztillával ca másfél-két deciliter jó minőségű sósborszesz állítható elő. **SPIEGL BÉLA** s. k. hites törvényszéki vegyész.

Az **ILIOL** sósborszesz pasztillák feleslegessé tették a drága és törékeny üvegeket.

Az **ILIOL** sósborszesz pasztillák jóval több fájdalomcsillapító anyagot tartalmaznak, mint a készen vett sósborszesz s ezáltal hatásuk utolérhetetlenül gyorsabb és biztosabb lett.

Az **ILIOL** sósborszesz pasztillák ára darabonként ... 12 fill. hozzáadandó 1 deci tiszta spirítusz 20 „ 1/2 deci víz ...

Eredmény: 1 1/2 deci kitünő sósborszesz összköltség 32 fillér, ellenben ugyan-ezen mennyiség ára üvegekben eddig volt (egy 44 filléres üvegnek tartalma csak 1/2 deci), tehát 3-szor annyit 44 fill., összesen 1 K 82 fill., tehát a megtakarítás 1 pasztillánál már 1 korona.

Kapható mindenütt. Nagybani eladás: **Török József** gyógyszerész, **Stessel Nándor** és **Fia** és **Thallmayer** és **Seltz** cégeknél Budapesten. — Minden egyes pasztillához használati utasítás van hozzá csatolva és akár egy gyermek által elvégezhető.

ILIOL vegyészeti laboratorium Budapest, IX., Páva-u. 10. Telefon 52-09.

Keltetőtojások

tavaszi szállítására előjegyezhető **REITTER OSZKAR** főkapitánynál Nagybeccskereken.

Angliából hozott fajtisztia telivér elsőrendű **Fehér Orpington** **Fehér Wyandotte** (amerikai kítettő téli tojó)

Sárga Orpington **Óriás pekingi kacsa**

tojások darabja 60 fillér. Törés és rászárméntes, teljesen biztos osomagolás faldobokban ingyen.

Kitüntetések: Arad, Budapest I., Budapest II., Belgrád, Berlin, Lovrin, Lugos, Nagybeccskerek, Nagyvárad, Pozsony, Pécs, Pancsova, Szófia, Szatmár, Szeged, Szabadka, Temesvár, Veszprém, Wien, Zenta. **Hazai és külföldi legnagyobb és legelső kitüntetések. Alami nagy aranyérem.** Ószi szállításra előjegyezhető elsőrendű óriás angol emendi libákra darabja 25 korona.

WOHANKA FÉLE NYERSOLAJ MOTOROK és LOKOMOBILOK. ÜZEMKÖLTSÉGEK. NAGYSÁG SZERINT 1 1/2-2 fillér ÓRÁNKÉNT és LŐERŐNKÉNT. NINC S ROBBANÓ- és TŰZ-VESZÉLY! - MINDEN PÉNZÜGYÖRI ELLENŐRZÉS és ENGEDÉLY NÉLKŰL. WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST, V. VÁCZI-KÖRUT 76.

PUMPA REPARÁTOR

A szakértő gazdaközönség főelőzége. **SURÁNY VIKTOR** okl. gépészmérnök teljgazdasági gépek és eszközök gyártása, BUDAPEST, VI., Teréz-körut 21. **KÉRJEN ÁRJEJYZÉKET.**

Pannonia szálloda

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 7. sz.

Méhkasokat

(gyékényből) szállítok darabonként 1 koronáért. Átmeneti kasok drbjá 2.40 K. **Matuska István**, Nagykaroly. **Korai Székely-tengeri** bőtermő, puhaszemű fajta, vetési célra válogatva morzsolva mm.-ként 16 koronáért ab Nagyvárad. Kapható Kiss Sándor gazdasága, Fugyi, (Bihar m.) u. p. Fugyi-Vásárhely.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELVE:
Hozunk mezőgazdaságunkba
helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	16 kor.
Fél évre	8 "
Negyed évre	4 "

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz czímzendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala veszi fel.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogadtatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnomási jog fentartva.

KÉZIRATOKAT A SZERKESZTŐSÉG NEM AD VISSZA

TELEFON: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — ix. —	241
Gazdasági levél. — Fehér Zoltán.	242
Levél Californiából. — Igai Szvetozár	242
A közérdek védelme a birtokvendező eljárásban. — Deák Gyula	244
Könyvismertetés. — Az Erdélyi Gazdasági Egyesület. — A debreczeni közhasznú munkáskertek.	245
Kérdések és feleletek	245
Kérdések: A zabos búkköny lekaszálása. R. N. — Buza és rozsmivelés Demtschinsky módszere szerint. F. E. — Mennyi olajpogácsa ehető a háziállatok egy éves koráig. H. P. — „Pulvazuró” használata. G.	
Feleletek: Pingauti szarvasmarha beszerzése. M. Porcius C. — Bázna sertés tájfa. M. Porcius C. — Margarinsajt. B. G. F. — Faltin A. — Birtok szegélye- zése diófákkal. Kardos Árpád. — Lincolnshire és mangalicza. M. Porcius C.	
Hírek	246
Aprók	248

SZEMLE.

Időjárás és a gazdasági helyzet. — A tőzsdereform. — A mezőgazdasági statisztika reformja. — Mi lesz az agrárváltókkal? — A malmok üzemkorlátozása. — Az országos állattörzskönyvelő bizottság határozata. — A saccharin irtalmas befolyása a gyermekekre. — Magas hizómarha árak. — A „Blackhead” új tyukbetegség fellépése hazánkban. — A legelőügyi bajok. — Egérkárok a faiskolákban. — Újabb kartellek.

Időjárás? Bizony e szó métermázsánként nehezedik a gazdákra. Alig tudnak lélegzeni. Egyik falun imádkoznak az esőért, más helyeken a hol fenékvizes talajok vannak, vízbe vetnek. A vegetáció bizony bujának nem mondható, sok-sok helyen ámbátor üde zöld a vetés, de még annál több helyen bizony a föld színét látjuk. Az egérkár foltokról nem is beszélünk. Ezek miatt sokat felszántottak, de sok helyen a drótféreg és a hesszeni légy miatt is. Vártuk-vártuk a jó meleget, hogy növecsse a gabonaféléket és takarmányokat és örvendtünk, hogy a tavasziak depresszió. Mint megjósoltuk Belgiumból! 22 C° volt Budapesten a hőfok, özlött a nép a mult héten a korzókra, a hölgyek a legújabb Napoleon-kalapokban és lenge nyári bukj-el szoknyákban, a férfiak pedig Überzieherben, de leginkább azok nélkül, mert már azt hitték, hogy felesleges a kabát. Az általános drágasággal összegyeztethető, no meg a hónap végével, hogy a „téli kabát-bankok” fényes üzleteket csináltak. A mi téli volt, az „elraktározott”. De jöttek a hét napjai. A keddi napon délben már

csak 2 C° volt, este havas eső zérus fokkal, szerdán meg havazásra ébredtünk, a mely a főváros utcáin nem is olvadt oly egykönnyen el. Mi lesz, ki tudja? A szőlők nyitva, metszve és már könnyeznek. E termelési ágra semmiképen sem kecsgető ez az időjárás.

Wienet át egy meglepetésszerű hír érkezik. Mielőtt az osztrák képviselőházat elnapolták volna, tárgyalta a költségvetési bizottság két határozati javaslatot, melyekben az osztrák földmivelésügyi miniszteriumot utasították, hogy sürgesse meg a magyar kormánytól a kiegyezésben vállalt kötelezettségét a budapesti gabona-tőzsde határidős forgalmának megreformálását illetően. Az osztrák földmivelésügyi miniszter e határozati javaslatokra azt a választ adta, hogy a magyar kormány már elkészült tőzsdereform-javaslatával és így az osztrák kormányt most egyelőre be kell várnia a javaslat előterjesztését. Ezen osztrák miniszteri nyilatkozat nagy meglepetést keltett a budapesti tőzsdetörökben. Arról tudtunk ugyan, hogy a négy érdekelt miniszteriumban, a kereskedelemügyi-, földmivelésügyi-, igazságügyi- és pénzügyi-miniszteriumokban tanulmányozzák a tőzsdereform kérdését, de hogy már elkészült volna a reformot célzó új törvényjavaslat, arról az érdekeltség körében senki sem tudott. Ellenkezőleg: a kormány több ízben megígérte, hogy mielőtt megalkotja a tőzsdetörvényt, meghallgatja majd az érdekeltek kívánságait. Igaz ugyan, hogy régebben megtárgyalták már a tőzsdereform kérdését több szaktanácskozás keretében, de mindezekig a budapesti tőzsdetörökének nem adtak alkalmat arra, hogy hivatalos formában nyilatkozzék a tőzsdereformmal kapcsolatos óhajairól. Már pedig tőzsdénk vezetősége mindenképen rászolgált arra, hogy ne suba alatt döntsenek a tőzsdereform sorsáról, hanem a tőzsdetörök érdekeltséggel karöltve oldják meg a tőzsdereform fogas kérdését. Ezt írja a „Molnár Lapja”. A gazdák szempontja és az ország érdeke pedig nézetünk szerint megkívánja azt, hogy a tőzsdereform befolyások minél szűkebbre szorulójanak. Ha a tőzsdetörök kívánságait miniszterünk nagyon is tekintetbe vennék, akkor gazdáink ott volnának a hol ma. Elvárjuk a fentemlített három miniszterünktől, hogy nem a tőzsdetörök óhajait, de a határidős üzlet által agyonnyomott gazdák érdekeit tartásuk szem előtt, azoknak juttassanak érvényt.

Általános kívánsága az ország gazdaközönységének a mezőgazdasági statisztikai adatszolgáltatás rendszeresítése. Épp ezért az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgazdasági szakosztályának márczius 30-án tartandó ülésén Rubinek Gyula igazgató nagyobb előadást tart a mezőgazdasági statisztika reformjáról és egyúttal határozati javaslatot terjeszt a szakosztály

elő. Biztos alapon nyugvó, a tényleges viszonyokkal számoló földmivelési és földbirtokpolitika helyes irányelveinek megállapíthatása céljából nélkülözhetetlennek tartja a mezőgazdasági, illetve földbirtokpolitikai statisztikai felvételek rendszeresítését egyenlő alapon és egyenlő visszatérő megismétlését időszakokban, mert azok egyébként összehasonlítás és gyakorlati következtetések alapjául nem szolgálhatnak. E célból szükséges, hogy a mezőgazdasági statisztikai felvételeknek egyenlő visszatérő időszakokban ismétlése ne a mindenkor kormánytól tétessék függővé, hanem azt a törvény egyszerűs mindenkorra rendelje el, megjelölve egyúttal a felvétel költségei fedezésének módját is. A javaslat aztán részletesen felsorolja, hogy a törvény mely időszakban rendelje el a mezőgazdasági statisztikai felvételeket. A javaslatot föliratban fogják átadni a földmivelésügyi miniszternek.

Olvassuk, hogy az Agrár-bank új vállalatba kezd, kénkövand bányák kiaknázása mellett egy műtrágyagyár felállítását is tervezi, melynél állítólag az Anglo-bank is részt akar venni. Örvendünk a gazdákra nézve oly fontos vállalat alakulásának, de kérdezzük, hogy az Agrár-bank s vele szoros viszonyban levő bankok hajlandók-e a gazdák váltóit leszámítolni, mit az ország zsirján hizott osztrák-magyar-bank tenni nem akar s rendszeresen visszautasítja a vidéki tak. pénztárak legjobb gazdaváltóit — mit visszleszámítolásra beküldenek — és csakis a kereskedelmi váltókat honorálja. És mégis rajongjon a közös bankért a magyar gazda?

A malmok megállapodtak, hogy az üzem eddigi korlátozását máj. végéig fenntartják s ez idő alatt, úgy mint eddig, hetenkint csak négy napon át fognak dolgozni. A lisztüzlet fellendülését már egy hónap óta várják, mert Magyarországon és Ausztriában a fogyasztók készlete elfogyott, ámde ez a várt fellendülés elmaradt. A mult hónap végén mutatkozott ugyan az eddiginél nagyobb érdeklődés liszt iránt, de csak rövid ideig tartott s a nullás liszt, a mely február végén 18 korona volt, lassankint lement 17 koronára 20 fillérre. Az üzemkorlátozás s a régebbi kötésekre történt szállítások apasztani fogják a malmok lisztkészletét s így remélhető, hogy a lisztüzlet kedvezőtlen helyzete megjavul.

Az Országos Állattörzskönyvelő Bizottság Reusz Henrik elnöklésével tartott ülésén a napirend során Murányi Nándor törzskönyvelő bejelenti, hogy legutóbb 1216 darab szarvasmarhát, 40 darab juhot és 95 darab sertést jegyezték be az országos törzskönyvbe. A bejelentett állatok létszáma 24.503. Ezután Reusz Henrik részletesen ismertette az ország szarvasmarhatenyésztésének helytelen fejlődését és be-

Cséplési szénszükségletünket

ugy az összes hazai, mint porosz szenekben

legelőnyösebben

a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

utján szerezhethetjük be!

Saját érdekünkben kérjük már most árajánlatot!

ható megokolás után javaslatot terjeszt a bizottság elé. Ujhelyi Imre, Jeszenszky Pál és Podmaniczky Gyula báró fölszólalása után a bizottság elhatározta, hogy az országos törzskönyvben a tejelőképeség bejegyzésére rovatot nyit. Fölszólítja a nyilvántartott nyugati fajtájú szarvasmarhák tulajdonosait, hogy az eddig bejegyzett teheneknek és lehetőleg e tehenek elődeinek évi tejhozamát jelentsék be. Jelentsék be az ezentul ujonnan beszerzett teheneknek évi tejhozamát, valamint a besorolt üszők tejhozamát a második elléstől kezdve. Megkeresi a bizottság az OMGE. állattenyésztési szakosztályát, hogy a jövőben rendezendő állatkiállításoknál és tenyészállatvásároknál a föntieket vegye tekintetbe. Napirend után Podmaniczky Gyula báró közli, hogy bevásárlásoknál a katonai célra súlyt vetnek a ló pedigree-jére. A katonai bizottságok egyelőre maguk kezdenek lőtörzskönyvet vezetni. Ha jelentékenyebb anyag lesz együtt, a törzskönyvvezetést a bizottságra fogják bízni. Hát végrevalahára az egyedi törzskönyvvezetést tartja szükségesnek a bizottság, az általános tenyészetek bevétele nélkül. És mégis furcsa, hogy most egész tenyészeteket, mint a „Köztelek“ f. hó 1-i száma jelenti, iktatott be. Kíváncsiak vagyunk még arra is, miként fogja a 3 - 4000 literes tejhozam lóditásokat a bizottság ellenőrizni?

Visszatérve a mult heti szemle egy passzusára, dr. Éber felolvasására a tejszövetkezetek és a néptáplálásra batorodunk megemlíteni, hogy szerény tapasztalataink szerint, melyeket több mint 5 évi megfigyeléseink után szereztünk a legtöbb tejszövetkezettel bíró megyékben, kijelenthetjük, hogy semmiféle hátránnyal nem bírnak e szövetkezetek a lakosság ételmezésére s a gyermekek fejlődésére. Azonban igen is sok helyen, éppen az említett törvényhatóságok területén, a saccharinnak használata cukor helyett okozza azt, hogy elsatnyulnak a gyermekek vagy legalább is gyengébbek lesznek, lassabban fejlődnek s arcszínük sápadt lesz, elmulik róluk a pirosság. De hiszen a cukorban van tápanyag, ez táplálék, de a saccharin csak édesítő szer, miben nincs semmi tápanyag, sőt a szervezetre — nagyobb mértékben használva — mindenesetre mérgezőleg hat. Hassunk oda gazdatársaink, hogy a saccharin a néptáplálásból teljesen kiküszöböltessék s ezzel részben a répacukorgyártásnak s répatermelésnek is teszünk szolgálatot.

TÁRCZA.

Levél Californiából.

(Orosz mezőgazdasági telepések Californiában.)

Irta: *Igali Szvetozár.*

Oakland, Cal. 1911. III/2.

Annak hírére, hogy az 1915-ik évi Panama-Pacific kiállítást csakugyan San-Franciscoban tartják meg, úgy özönlik a nép Californiába, mint a hogy a mult század közepe táján a californiai aranyláz csábitotta ide a világ minden részéből a kitartót, a bátrát, meg a kalandort. A mult héten Santa-Barbara vidékén jártam s ott láttam és tapasztaltam, hogy a tervbe vett orosz mezőgazdasági telepítés nem tréfa dolog, a hir tényleg igaz s egy pár év múlva California legszebb tengerpartja mentén, akkora területen, mint a mekkora nálunk a Dunántul; egy hamisítatlan orosz paraszt kolónia telepszik le, s miután a föld ideálisan jó, a klima a siciliához hasonló, hiszem, hogy a tervbe vett kis Oroszország, — hol se a kancsuka, se a czár

Ugylátszik már a mi gazdáink is elővették — mint a székegy — a jobbik eszüket s hizómarháik árát az állatkereskedők előtt jó magasra tartják, p. o. minap Galántára utaztunkban, a kereskedők panaszkodtak egymásnak, hogy egyik uradalom 1 K 20 fillért kér a hizott ökrök élősuly kilogrammjáért 8% levonás mellett — kilökés nélkül —; a másik nagybérlő 1 K 16 f.-t kíván, de ez meg oly messze van Wientől, hogy a 8% engedménynél többet veszít a göboly míg oda ér; a harmadik birtokos ugyan megelégszik 1 K 14 fillérrel, de ennek állatai éppen nem primák. Persze csépték a jó urak a gazdákat, pedig hát nekik nincs ám igazuk, mert ha ma 96 fill., sőt már helyenként 1 korona a beállítandó lábasjóság ára, akkor az 1 K 20 f.-es ár mellett éppen csak hogy kijöhet a gazda, aki drága cseléddel és drága eleséggel végzi a hizalást — utóvégre valamiből csak kell élni a gazdáknak is s nem „muszaj“ a tisztelt állatkereskedőknek a jövőben is oly rohamosan meggazdagodni, mint a multban.

Nem oly régen volt, hogy munkatársaink röviden e lapok hasábjain a baromfiak „Blackhead“ veszedelmére terelték olvasóink figyelmét, mely kór Amerikában, sőt Angolországban nagy pusztításokat végzett. A symptomák után itélve máris azt hisszük, hogy e kór Magyarországra is behurcoltatott. A betegség legelőször a pulykákat pusztítja el. Fejük barna lesz, megdagad és 2 óra alatt elpusztulnak. De a betegség a többi szárnyasra, főleg a tyukfélékre is átterjed és alkalmunk volt látni és tapasztalni, hogy egész állományok ilyenképen kipusztultak. Felhívjuk ugy a kormány, valamint állategészségügyi közegeinek s így az állatorvosi akadémia, de a BOE figyelmét is e betegség terjedésére s noha az említett tengerentuli államokban még gyógyszer erre a betegségre nem találtatott, alkalmunk volt arra a kórt tanulmányozni és hátha a véletlen a tudománynak olyképen kedvezne, hogy magyar ember fedezné fel a betegség gyógyításának hatásos gyógyszerét. Az első teendő mindenesetre az volna, hogy külföldről ugy az élőbaromfi, valamint a keltető tojások behozatala eltiltassék. Legközelebb a betegség képét illusztrációkban fogjuk olvasóinknak bemutatni.

Értesüléseink szerint egyes megyék lakossága a legelők visszaállítása ellen kapálódzik, mert a drága szántókat nem akarja e célra feláldozni. Ezeknek legalább egyelőre, míg jobb meggyőző-

bilinensei nem dominálnak, — testet fog ölteni. Az oroszok modern Mózes a Los-Angelosban orosz nyelvű lapot ad ki. Láttam a bozontos fejű, nyakas forradalmárt Santa-Barbarában, a mint az uj ígéret földje megvétele ügyébe járt s meg vagyok róla győződve, hogy Cherbak Pál, — ez az igaz neve, — meg tizezer főre menő, már aláíratkozott honfitársai tényleg megalkotják az Egyesült-Államokban Santa-Barbara mellett a legnépesebb, idegen nemzetségu mezőgazdasági kolóniát. Ez idő szerint Santa-Barbarában egyébről sem beszél a lakosság. Örül itt mindenki, mert a lakosság növekedésével uj, pezsgő élet fakad, mely pénzt, jólétet, hatalmat teremt. San-Francisco utcáin, a Ferry-building táján látni a kolónia azon bozontos, csizmás, prémes bekecses, kucsmás alakjait, kik megunták Canada dermesztő hidegét s dél felé költözökdnek. A templomtetőn, kisasszony-nap felé összegyűlő fecskecsapathoz hasonlítom össze őket, kik ma ott gyülekeznek s holnap nem látod őket, de tudni tudja mindenki, hova szállingóztak? Láttam rongyosabb fajtájokat, kik Mexicoból jöttek. Ott meg nem tetszett a tropikus hőség. A gila szörnyeteg, meg a forradalom puskapországa.

désre nem lehet őket birni, azt proponálnánk, hogy tessék bizonyos dülökkénti vetésfogót elfogadtatni az egyes községekkel s ezt szabályrendeletileg hajtsák szigoruan keresztül, akkor amint felszabadulnak a gabonatarlók, azonnal legelhetnek rajtuk a marhák s nem kell őket folyton istállón tartani és a tuberkulózisnak kitenni.

Az egerek garázdálkodása miatt ma már nemcsak a gazdák panaszkodnak, hanem az erdészek is, mert a 2—3—4 éves facsemetéket alaposan megrongálták e rágesálók s 60—70 cm. magasságban is lekopasztották ezeket, ugy, hogy igen minimális mennyiséget lehet még belőlük visszametszéssel megmenteni. Ideje volna már a kötelező egérintást életbeléptetni!

Mert már faiskoláknál tartunk, megemlítjük, hogy Pozsonymegye külső járása Galántán egy járási faiskolát létesített 10 holdnyi területtel, mely hivatva lesz 30 község gyümölcsfaszükséget kielégíteni s hisszük, hogy ez sikerülni is fog s példáját vajmi hamar más járássok is követni fogják, mert míg községi faiskolákra támaszkodunk, addig gyümölcsfaink ugy sem lesznek. Probatum est! A ki faiskolafelügyelő volt, az tudja, hogy a falusiakkal semmire sem lehet menni.

Wienben valószínűleg már megalakult a cementgyárak kartellje is 1—2 millió korona alaptőkével. Állítólag a gyárosok áremelést nem terveznek (mert a termelés legnagyobb része ez évre le van kötve), de mit hoz a jövő, az kérdés s talán már 1912-ben drágább lesz a cement, mert megvagyon irva, hogy kötve hidj a németnek. Tessék aztán cementjászolt, betonirozást stb. modern dolgot csinálni! Igy ütik a gazdát agyon a kartellek ma épületfa-, holnap cement-, aztán ki tudja milyen kartellel. A nyersbőrkereskedők is szövetkeznek már, ugy látszik, ismét készülöben van egy kartell a gazdák zsebe ellen, hogy az állati bőrt potom áron legyen kénytelen eladni.

Gazdasági levél.

Lengyel, 1911. márcz. 31-én.

Még ma este távozom innét, hát így reggel kell az utolsó lengyeli levelemet megírni s a „m. tisztelt olvasó közönségnek tudomására hozni, miszerint a jövőben gazdasági leveleimet más-

Szegény ördögök! Eleget élvezhették azt odahaza. De a javarésze mégis csak onan hazulról jön. Ki Szibériából, ki katonaszökevény, kinek valami más rovása van odahaza, melynek lekivitteléséért tüvé teszük otthon a szénapadlásokat. De hát legényeink javarésze partra kötött a Golden-West partján s most otthon üthetik a a nyomát.

Amerikában az orosz mezőgazdasági kolóniák nem képeznek ujdonságot. Elmondok róluk egyet-mást, mert láttam néhányat s sokat is hallottam felőlük. A Yaqui Valley mentében kettő-három szépen prosperál Mexicoban. Az igaz, hogy Diaz elnök a politikai zavargások e menekültjeinek terjedelmes, igen termékeny földet teljesen díjtalanul adott át s a mexicói kormány minden lehető kedvezményt nyújtott ezen igen dolgos, szorgalmas, kitünő földművelő nép letelepülése céljából, a melynek más semmi hibáját nem tudják, minthogy mint a méhraj, együvé marad s nincs rá eset, hogy más nációs néppel asszimilálódjék! Egyébiránt én ilyennek ismerem széles e világon a félmüvelt szlávot s egy csöppet sem csodálkozom rajta. Gondoljuk meg csak micsoda tenger utat jár be drótos tótunk, ott

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI

szabadalmazott

SCHMIDT mérnökdoktor hírneves füstöső-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert ugy teljesítő-képesség, mint tartósság tekintetében messze felülmulnak és lényegesen kevesebb szenet fogyasztanak.

Referenciálakkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel szolgál:

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váci-körut 51. szám. Sürgőnyezim: Kemna, Budapest. Telefon 91-21. Telefon 91-21.

honnét keltezem, mert a hová a sors vet, a hol néhány napig mint vendég vagy utas, kiküldött szerkesztőségi tag stb. megfordulok s adatokat gyűjthetek, onnét fogom küldeni soraimat e b. lapoknak, tehát nem bucsuzom a közönségtől csak Lengyeltől.

A napokban volt szerencsém bácskai ismerősökkel beszélgetni s ezektől tudtam meg, hogy Bács megyében több macedoniai pék telepedett meg, kik igen izletes kenyeret tudnak sütni, melynek nemcsak az uri publikum előtt, hanem a polgárságnál is nagy kelete van, ugy azok az új külföldi firmák szemlátomást gyarapodnak anyagilag és a belföldi sütőmestereket lassankint kifogják szorítani. Tehát a kelet a civilizációban annyira hátralevő földterület nem csak ügyes kertészeket produkál, kik primitív eszközökkel, de vas szorgalommal művelik a városok közelében s vízpartokon elterülő talajt s óriási jövedelmük mellett mértékletes életet folytatva, dugszagdon térnek vissza hazájukba. Sok millió korona ment már ki e kertészek révén honunkból síme ez nemelég az ország vagyonának apasztására, hanem most egy újabb invasió a pékek beözönlése fenyegeti szegény Magyarországot, hogy a benszülő tek vagyonából meggazdagodva ezek is a Macedoniában élvezzék vénségükre az élet gyönyöreit s gazdagítsák kincseikkel keletet. A Dombóvár-Bátaszéki vonalon a földmunkások között is van egy csomó macedoniai s azok igen mértékletesen élve, keresetük nagy részét haza küldik, de esengőaranyokban, mert a papirpénzt nem tartják biztonság, minden fizetési napon kettő összegyűjti a pénzfelesleget s haza utazik vele, mert a postában nem biznak. Ha itt aranyat nem kapnak a a határállomáson váltják be a bankot.

Egy kis kiruczczanást tettem 19-én és pedig Dombóvárig kocsin s ezentul a gyorsvonattal Csurgóig menve. Az ut mentén örömmel láttam, hogy ugy Tolna, mint Baranya és Somogy megyében is meglehetősen előre haladott állapotban van a tavaszi vetés, mi az eső hiánya folytán volt eddig elérhető. Ugy szinte örömmel konstatáltam, miszerint sok vad vizes táblán nincs egy csep viz sem s mit máskor csak nagy későn tudtak elvetni tengerivel, csalamádéval, köles vagy moharral, azt most szépen elvethették árpával, zabbal vagy zabosbükönnyel. De már annak nem örültem, hogy az egérkárók, különösen Somogyban és Tolnában néhol tetemesek, míg Baranyában, hol a törvényhatósági rendelet alapján tényleg irtották is az egereket, sokkal

kevesebb folytonossági hiány látható az őszi-ekben. Itt megemlítem azt is, hogy mint egy jegyző beszélte — egypár tolnamegyei német községet ő figyelmeztetett, miszerint irtás az az egereket, mert tönkre megy búzájuk s rozsu, de a jó schwábok azt mondták majd ha a rendelet jön akkor irtunk addig nem. Tehát már ezek is azt tartják a mit a magyar: „Hej rá érünk arra még!” — Persze Tolna megye kisebb gondja is nagyobb annál mint hogy még a rágesálók irtásával is foglalkozzék, neki inkább magas politika kell s így megtörtént, hogy néhány községet az egerek majdnem teljesen kipusztították az őszi kalászatokat. Most a nép vakarja a fületövé s egyre-másra szántogatja aki e gabonákat és a kinek van elég árpa, vagy zab avagy zabosbükönnyemagja az ezen tavasziakkal veti el új földjét, míg akiknek nincs az nem is vethet, mert ezen magvakból eladó nincs az egész vármegyében, ezek aztán majd későbbben kukoriczát tesznek e darabokba s kenyérnek való lisztet is a boltból fognak vásárolni. Szerencse, hogy a jó takarmánytermés folytán a marhákból szépen pénzkelhetnek s a tejet is jól értékesíthetik, tehát nem esnek kétségbe. Most már különben jobbára be is fejeződik a tavaszi vetés és a takarmány zabosbükönny is nagyrészt földben van, következék a répa, azután a burgonya elültetése, de miután többnyire kevésnek van jó egészséges magja, ez évben vidékünkün jóval kevesebb területen fog teremni a krumpli mint a multban. Bizony a gyűrűbetegség alaposan tönkre tette a burgonyát. Ezek folytán tengerink sokkal több lesz, e megyében mint tavaly volt.

A mi a hőmérsékletet illeti márczius átlag nagyon hideg volt. Reggel napkeltekor majdnem mindig fagyott kivéven a következő napokat:

24-én volt az utolsó fagy s így azt mondhatjuk, hogy márczius utolsó hete már igazi tavasz volt, midőn napnál 17° R.-ig ment a melegség s a fűtést el lehetett hagyni.	<table border="0"> <tr> <td>2-án +1°</td> <td>R.</td> <td>25-én +1°</td> <td>R.</td> </tr> <tr> <td>6-án +1°</td> <td>"</td> <td>26-án +2°</td> <td>"</td> </tr> <tr> <td>9-én +1°</td> <td>"</td> <td>27-én +4°</td> <td>"</td> </tr> <tr> <td>14-én +3.5°</td> <td>"</td> <td>28-án +6°</td> <td>"</td> </tr> <tr> <td>15-én +3.5°</td> <td>"</td> <td>29-én +6°</td> <td>"</td> </tr> <tr> <td>16-án +1°</td> <td>"</td> <td>3-án +7°</td> <td>"</td> </tr> <tr> <td>12-én +1°</td> <td>"</td> <td>31-én +6°</td> <td>"</td> </tr> </table>	2-án +1°	R.	25-én +1°	R.	6-án +1°	"	26-án +2°	"	9-én +1°	"	27-én +4°	"	14-én +3.5°	"	28-án +6°	"	15-én +3.5°	"	29-én +6°	"	16-án +1°	"	3-án +7°	"	12-én +1°	"	31-én +6°	"
2-án +1°	R.	25-én +1°	R.																										
6-án +1°	"	26-án +2°	"																										
9-én +1°	"	27-én +4°	"																										
14-én +3.5°	"	28-án +6°	"																										
15-én +3.5°	"	29-én +6°	"																										
16-án +1°	"	3-án +7°	"																										
12-én +1°	"	31-én +6°	"																										

volt a meleg. Csapadékban nagyon is szegény volt e hónap, mert eddig csak 19.50 mm. volt az összesapadék, mely következő napokon esett:

1-én 0.15 $\frac{mm}{m}$ eső	16-án 3.20 $\frac{mm}{m}$ hó
4-én 0.60 " hó	21-én 0.40 " " és eső
5-én 0.75 " eső	25-én 10.50 " eső
9-én 2.10 " hó	27-én 0.20 " "
15-én 1.30 " eső	30-án 0.30 " "

van a bunyó, sokácz, délvidéki szerb! Századok óta él az idegen nemzetiség közepette, ám az ősei tradícióiról hogy lemondana valamelyik? Olyan nincs!

Láttam az Ensenada melletti orosz kolóniát, mely egy pár mértföldnyire fekszik délre San-Diegótól, mexicói területen. Ez is, mint a fent említett két kolónia, főleg a bérczes Kaukázusból való *molokan* parasztokból áll s mint mondtam, a kormány részéről dédelgetik a volt Montezuniák földjén. De hát ezek mind csak az Uncle-Sam védő karjai alá kívánkoznak s el is fognak jönni.

Végre mexicói területen, mint említém, jó sora volt e népnek.

Teljes vallásszabadságot gyakorolhattak s oly társadalmi, meg politikai előnyöket nyertek, minőkről e rabszolgaság jármában született nép otthon nem is álmodhatott. De hát mindez, egy kolossalis orosz földközösségről álmodozik ezen Uncle-Sam földjén s ez óhajtságban, azt hiszem, kevesebb a szentimentalizmus, mint inkább a politikai viszonyok az irányadók. Első sorban

e mezőgazdasággal foglalkozó nép, a hogy láttam, majdnem képtelen mezőgazdasági szerszámaikat s gépeiket odalent beszerezni: ha van is pénze, mert a közlekedési viszonyok bizony czudarul rosszak. Farmjok 20—25 mértföldre esvén a legközelebbi vasutállomáshoz, a teheráru-szállítás költsége a mexicói vasutakon igen drága, aztán érthetetlen a dolog, de ugy van, a mexicói kormány oly magas beviteli vámot szed az Egyesült-Államokból érkező minden gép s szerszám után, hogy azt jó lélekkel prohibíciónak kell tekinteni. Aztán, ha paraszt is az orosz, de bizony annyi esze mégis van, hogy tudja, hogy soha világeletemben sem érhet el Mexicoban gazdasági terményei után oly magas árakat, mint az Egyesült-Államok piaczáin. Hát az elmondottakból is láthatni, hogy határozottan nagy okuk van otthagyni Mexicot s itt inkább fizetnek a földért, semhogy ott maradjanak, hol még a tanyát is ingyen kapták.

Odaát San-Franciscoban megfogtam egy Canadából jövő házaspárt s kivallattam, miért hagyják ott?

Volt néhány napon át hatalmas köd is, mely majdnem délig tartott, de különben is a folyton dühöngő déli és éjszaki hidegszelek s a kevés napos idő folytán a hőmérséklet még napközben is alacsony volt és így a bundát levetni nem vala tanácsos, különösen mikor amugy is annyi mindenféle ragadós nyavala graszsál mindenfelé. Az influenza nagyban uralkodik, a kanyaró és számarhurut járványszerüleg tarjed és ujabban vörheny szedi a kis gyermekek között áldozatait.

Szerencsére a marha állomány s a száj és körömfájástól — eltekintve, mely a vidék néhány falujában még szórványosan előfordul, egészségesnek mondható. Persze a kisborjuk között előfordul néhány haláleset, de hát ez olyan rendes, hogy e nélkül egy évben sem voltunk meg. Az idén is elhullott 4 kis pár napos borju s az állatorvos konstatálta, hogy járványos tüdő és mellhártyalobban veszték el, miert is azonnal rendelt, ennek a bajnak tovább terjedését meggátlandó, oltó anyagot s beoltotta a leggyengébbnek látszó borjakat, ugy hogy máig hál' Istennek egyszem veszett el. Az igaz kissé drága ezen oltó anyag de ha csak egy-két borjut tudunk is megmenteni már az is kifizeti magát, kivált a mai magas marhaárak és azon törekvésünk mellett, hogy az állat állományt szaporítsunk lehetőleg.

Az eljárást, oltást bárki is végezheti nem kell hozzá állatorvos az utasítás mindent megmagyaráz mint ez az alább közöltökkel látni méltóztatik.

Utmutatás a borjuk, csikók és bárányok fertőző tüdő és mellhártya-lojba elleni védelemre szolgáló készítményeket illetőleg. A fertőző tüdő és mellhártya-loj ellen való védelemre 3 készítmény van javalva és pedig: 1 a polyvalens fertőző tüdő-lojszerum, 2 a polyvalens, csiramentes kivonat a fertőző tüdő-lojbacillusából (a polyvalens szerum által nyert immunitás meghosszabítására) és 3. a gyógyító nyirk a fertőző tüdőlob ellen. A polyvalens fertőző tüdőlob szerum és a fertőző tüdőlobbacillus polyvalens, csiramentes kivonata kizárólag csak az egészséges fiatal állatok védelmére való. A szérum egyedül csak paszív immunitással ruhazza fel az állatot, míg a bacillus kivonattal kombináló aktív immunitást érünk el. Ott hol már fertőzött a talaj, beállhat az aktív immunitás a szérum beoltása után is, ha az állatok a leállítás után közvetlenül vettek fel fertőzőcsirát, melyet a szerum ártalmatlanná tett. Ott hol ez az eset

Hiszen csak nem bolondultunk meg a végtelen tél hazájában megmaradni, mely alatt a jól fizetett gyümölcs, gabona, zöldségféle sehogy sem tud megérni, ha egyszer azt tudjuk, hogy itt Californiában minden megéri, akár két termés is szedhető egy tábláról egy esztendőben? Vagy 100 Molokán familiának az 1909—10-ik év telén az összes őszi vetése kifagyott s vagy 2 hónapig kolóniájukról el sem mozdulhattak, befutta azt a hó. Olvasgattuk honfitársunk, Cherback ujságját s mi sem természetesebb, minthogy megérlelődött bennünk a szándék idejönni, lám, itt vagyunk seregestől, még vagy 300 familia jön utánunk. S ez a nép mind Santa-Barbara felé. tódul." S a kolonális orosz arca átszellemült, a mint arra a boldogságra gondolt, mely ötét Dél-Californiában várja.

Cherback határozottan okos s vállalkozó ember. Ő igen jól tudta, hogy az Amerikába emigrált honfitársai ugy a délen, mint északon kutyaszoritóba kerültek s elégedetlenek. Leült s hívó szózatot irt ujságjába s megküldte azt a népnek. Azt megértették ő. Jönnek s lám így

A LEGJOBB MAUTHNER ÖDÖN

cs. és Kir. udvari szállító magnagykereskedésében

BUDAPEST

IV., Kossuth Lajos-u. 4. VII., Rottenbiller-u. 33.

Az idei árjegyzék megjelent, mely kivánatra ingyen és bérmentve küldetik meg.

MAGVAK

ki van zárva, a kombinált oltás — szérum és bacillus kivonattal — vezet célhoz, mely teljesen veszélytelen. A gyógyító nyirk csak mint ilyen, tehát csak beteg állatok kezelésére van javalva. *Utasítás* a polyvalens fertőző tüdőlob szérum alkalmazására. A fenti szérum magas fokban immunizált állatok vérsavója, melylyel az egészséges állatokot oltjuk, hogy megvédjük ezeket a borjú-, csikó- és bárányoknál előforduló fertőző tüdő és mellhártyalob ellen. Olthatjuk az állatokot bármely korban, azonban oltjuk lehetőleg közvetlenül a leállítás után.

A beoltandó szérum mennyiség: újonnan született és szopós borjúknál 10 kez. idősebb állatoknál 20 kez., csikóknál 20 kez. és bárányoknál 5 kez. Ezt a mennyiséget leszállítani nem szabad, mert különben kétséssé válik a várható eredmény. Fokozzuk a védelmet, ha az állatokot egyidejűleg a fertőző tüdőlobbacillus polyvalens, csiramentes, kivonattal oltjuk.

Borjúkat és csikókat a nyakon, a bárányokat a hátulsó comb belső felületén a kötő szövetbe oltjuk. Az oltás helye fertőtlenítenedő. A szérumát csakis 30 kez. és üvegekben szállítjuk. Egy üvege ára 10.80 korona.

Utasítása fertőző tüdőlobbacillus polyvalens, csiramentes kivonattal alkalmazására (a polyvalens szérummal nyert immunitás meghosszabbítására). A fertőző tüdő és mellhártyalob ellen, rendszerint polyvalens fertőző tüdőlob szérum egyedül is nyújt védelmet. Minthogy azonban megtörténhetik, hogy a szérumoltás ellenére 6—8 hét múlva megint fellép a tüdőlob, ajánlatos az állatokot a szérummal egyidejűleg a bacillus kivonattal is beoltani. Ez a kombinált oltás fokozza az immunitást. A bacillus kivonat csiramentes lévén azzal nem fertőzhetjük az állatokot. Az egészséges állatokot közvetlenül a leállítás után, a bőr alatti kötőszövetbe, először jobboldalon a szérummal, azután baloldalon a bacillus kivonattal, de más más fecskendővel egyidejűleg oltjuk. A borjúkat és a csikókat a nyak közepén és a juhokat a hátulsó comb felületén. Az első oltást követő 5-ik héten újból beoltjuk az állatokot, de csakis a bacillus kivonattal.

	a születés napján az első oltás alkalmával	5 hetes korban a 2-ik oltás alkalmával
a borjúkat	10 kez. szérummal } 5 „ kivonattal }	8 kez. szérummal
a csikókat	20 „ szérummal } 10 „ kivonattal }	15 „ „
a bárányokat	5 „ szérummal } 2 „ kivonattal }	3 „ „ 3 héttel később

esik meg, hogy az újságíró-szerkesztőnek félig spekulált víziója mai napság a határozott lehetőség alakját öltötte magára.

Végre, ha a mexicói orosz parasztság még e nyáron nem is hagyja ott farmjait, bizonyosnak az bizonyos, hogy vagy 10.000 familia utban van Canadából új hazájok felé. A településhez szükséges föld $\frac{1}{4}$ részének vételárát kifizették s így a településhez a jogot immár megszerezték s ha egyszer letelepedtek, akkor „Wo Tauben sind, da fliegen Tauben zu“ s jönnek a mexicóiak, meg az a sereg vagy 2000 familia, mely már ez idő szerint le van telepedve a Csendes-Oceán mosta országban. S a Santa-Barbara megyebeli yankeek fura spectaculumát fogják látni a „back to the girl“ (vissza a faluba) népvándorlásnak.

Aztán fura nép ez a Molokán orosz paraszt. Sok tekintetben tudom összehasonlítani a mohácsi sokácokhoz. Hiszen errefelé a mi orosz, az mind ehhez a fajtához tartozik.

Fanatikus puritán az istenadattája, tán fanatikusabb, mint az első „pilgrimi“ nép, mely az

az idősebb	kez. szérummal	kez. kivonattal
borjúkat 15—20	„ szérummal	11 kez. kivonattal
nagyság szerint 7	„ kivonattal	20 „ „
az idősebb 30	„ szérummal	8 „ „
csikókat 15	„ kivonattal	20 „ „
az idősebb 10	„ szérummal	8 „ „
bárányokat 5	„ kivonattal	8 „ „

Ha időközben a betegség jelei mutatkoznak, a második oltás időpontját előbbre tehetjük. A beteg állatokot gyógyító nyirkkal kezeljük, bacillus kivonata csakis 20 kez. és üvegekben szállítjuk. Egy üvege ára 6.50 korona.

Utasítás a fertőző tüdőlob gyógyító nyirk alkalmazására. A gyógyító nyirk fokozza az állatok ellentálló képességét, és mint ellenszer hatással van a fertőző anyagokra.

Olthatjuk a csiramentes, gyógyító nyirkkal az állatokot bármely korban. Biztos eredményt akkor érünk el, mikor jelei mutatkoznak a fertőzésnek. Ha az oltás után nem mutatkozná feltűnő, tartós javulás, ismételnünk kell az oltást. Az oltásnál tekintettel kell lennünk a testsulyra és a betegség előhaladottságára, a borjúkat átlag 20 köb. centiméterrel, a csikókat átlag 30 köbcentiméterrel, a bárányokat átlag 10 köbcentiméterrel oltjuk és pedig, a borjúkat és a csikókat a nyak közepén és a bárányokat a hátulsó comb belső felületén a bőr alatti kötőszövetbe. Az oltást követő 1—3 napon fájdalmas köhögéslazább és azután megszűnik, az étvágy javul, az állat élénkebb és testsulyban normálisan gyarapszik.

A gyógyító nyirkot csakis 20 kez. és üvegekben szállítjuk. Egy üvege ára 6 korona 50 fillér.

Egy védőoltó anyagokat termelő intézet utasításából vettem fenti sorokat, de úgy tudom a többi oltóanyagtermelők is készítenek ily praeparatumokat, tehát ha a tisztelt gazdátársak esetleg más intézetből óhajtják beszerezni ezen oltó anyagot, mely, iránt nagyobb bizalommal viseltetnek talán, vagy régibb összekötésben vannak vele, azt is megtehetik, fő az hogy a közölt utasítást pontosan beartassák. Oltó fecskendőt küldenek 8—10 koronáért az intézetek.

Fehér Zoltán.

A közérdek védelme a birtokrendező eljárásban.

Irta: Deák Gyula.

Ha igaz, hogy ugyanazoknak az okoknak ugyanazok a következményei, akkor végtelenül csodálkozom azon, hogy hazánk magyarországi

Atlanti-tenger partjára tette lábát annak idején. Erkölcseik tiszták. Szorgalmasak, takarékosak s nincs rá eset, hogy a „cob“-bal (policzáj) valaha valami baja akadjon. Vidám legények, kik a fásztó mezei munkát énekelve végzik, mert hát izomerejét a sportkedvelő amerikai is respektálja. Ugyanezt mondhatom asszonyféléiről, a kikről a legjobb akarat mellett sem mondhatom, hogy „bajos“-ak. E tekintetben eltörpülnek az amerikai nő mellett, mely között egy Ward Klára egyáltalán nem feltűnő szépség. De hát erősek, hatalmas testalkatúak, szerények, kevés beérők s nem terheltek a nőnem azon sok száz hibájával, gyengeségével, meg nyavalyás szentimentalizmusával, mely bélyegzi a finomabb típusú nőt, meg átkát képezi annak. Ennek az orosz nőnek nem csodabogarás a feje. Korán megy férjhez, népes családot nemz, vesződik, hogy felnevelje azt s akárhányszor láttam, versenyben dolgozik mással oly marokkergesítő munkában, melytől megcsömörlene más nemzetbeli nő. A vége meg az, hogy több pénzt

részeiben a kölcsönben hitelesítés visszaélései és a munkálatok teljes helyszíni megvizsgálásának felületességei az 1909. évi május elsejéig minden korlát nélkül fenn tudtak állani. És valóban nem tudom eldönteni, hogy a birtokrendező közönség nemtörődömségének, vagy súlytalanságának, vagy a zavarosban halászni szeretők mindent elnémitő hatalmának, vagy együtt mindezeknek rójam fel bűnül, hogy az 1836. évi, illetve 1871. évi törvények elavult rendelkezéseit 30 esztendővel tovább eltűrte, mint az erdély-részek.

Az erdélyi részekben az 1871. évi törvény hatalma már 1880 ban megszűnt, s olyan új intézkedéseket tettek, melyek a ma érvényben álló erdélyrészi és magyarországrészi törvényekben is még mindig fenntartották uralmukat, habár egyik-másik közülök csakugyan megérdemelné a nyugalomba helyezést.

Azonban a magyar birtokrendezés történetében egyik korszakhatárnak lehet tekinteni az 1892. évet, mikor az erdélyi részekben a kölcsönben hitelesítés helyett felállították a kataszteri hitelesítést s az elcsített helyszíni vizsgálatokat kétfelé osztva, a műszaki munkálatok előleges, szobai megvizsgálását kötelezővé tették. A törvénynek ezek az intézkedései azt eredményezték, hogy az erdélyi részekben a birtokrendező munkálatok műszaki helyesség, teljesség és pontosság tekintetében olyan minőségre tettek szert, hogy az 1908. évi törvény követelményeit ugrás nélkül teljesíthetik. Ezzel szemben a magyarországi részekben a régi rendszerű munkák és az 1909. évi rendszer követelményei között olyan mélység tátong, melyet betölteni, áthidalni teljesen lehetetlen.

Igy tehát az erdélyi részekben volt olyan alap, melyre lehetett építeni, mely megérdemelte a továbbfejlesztést. De az ott érvényes szabályoknak is volt egy olyan egészségtelen része, melyet minden áron orvosolni kellett, mert e tekintetben a fejlődés hiánya miatt figyelmen kívül nem hagyható helytelenségek, alapos panaszok állottak elő. Az erdélyrészi előző rendszereknek e része olyan noli me tangere rész volt, hogy a ki bírálatai közben még ide is ki merészkedett terjeszkedni, arra rögtön rásütötték az összeférhetlenség, a felforgató törekvés bélyegét és megmondták neki, hogy ne sutor ultra crepidem.

E rész a bírói eljárás ellenőrzésének lazasága, hiányossága volt, mely alkalmat adott arra, hogy egyesek az ügy természetével, a rendszer szellemével, sőt nem egyszer a törvény kifejezett

kuporgat össze, mint férje ura. A ki ezt nekem nem akarja elhinni, látogasson el Los-Angelesba s fogalma lesz a Molokán paraszt takarékoságáról, hol az orosz kolónia tagjai nem kevesebb, mint £ 800.000 gyűjtöttek össze, hogy az ő saját farmjukat megvegyék. Ez a nép teljesen vagyontalanul érkezett ide s miután Los-Angeles megyében csak mintegy 500 család él, világos, hogy átlag £ 200 t áldoznak saját kolóniájuk megvételére családonként. Keservesen szerzett, összekuporgatott garasok ezek, melyeket a földmivelést folytatott nép itt főleg fatelepeken, meg erdőirtásokban szerzett, igen csekély napszám révén. De kát az asszony nép is dolgozik; ezek főleg a Laundry-k (mosódákbán) szerzik a pénzt s számot tesz keresetök.

Jou bet iz!

A mit meg nem érthettem, az volt, hogy férfi népe *nem iszik*, keveset dohányzik s az az idegölő mulatság, meg bajok, melyek más munkásnép csapása, ezek előtt teljesen ismeretlen. Igaz, buták s nem igen lángoló szeretetet mutatnak új

A lefolyt idény tapasztalatai beigazolták, hogy mégis a

CASE az igazi SZÁNTÓGÉP!
A CASE-gép } csövei **nem** folynak
kazánja **nem** megy tönkre
nincsen tuleröltetve.

15 év tapasztalata a CASE járvaszántó gépeket minden más versenygyártmány fölé helyezte.

Vezerképviselő: Hahn Arthur és Társai, Budapest, VIII., Üllői-ut 52/g.

akarátának elnémitásával vagy félremagyarázásával tendenciózus érdekeket szolgáljanak s így sértik a birtokrendezés közérdekét.

Hosszu évek szomorú eredményeinek kellett összehalmozódniok, míg a gyakorlati élet el nem hallgatható szava kimutatta, hogy a bírói eljárás ellenőrzése körül oly hiányok vannak, melyek a birtokrendezés természetszerű követelményeit figyelmen kívül hagyják. Ez eredményezte aztán, hogy nemcsak a birtokosság részéről jelentkezett rengeteg panasz, kár, elégedetlenség, de az erdélyrészi földmérői kar szellemi és anyagi stagnálásának, sőt visszafejlődésének előidézésében is jelentékeny része volt.

Ez volt a helyzet akkor, mikor az 1908. évi két törvény előkészítése közben az intéző körök a bírói eljárás ellenőrzésének sikeresebbé tételére is kiterjeszkedtek s e kérdést is besorozták a megoldásra váró feladatok közé.

Igy jutott be az új birtokrendező eljárás rendszerébe a *közérdek védelmének gondolata*. Ez az alapja a *törvényhatósági tisztviselői ügyészek* szerepkörének.

Nézzük meg, hogyan oldja meg az új rendszer ezt a nagyon fontos kérdést.

A királyi törvényszékek kötelesek birtokrendező ügyekben hozott *ítéleteiket*, az *egyezségeket* és ezekre vonatkozó *határozataikat* a törvényhatósági tisztviselői ügyéssel is közölni. A tisztviselői ügyészeknek joguk van a *törvényszéki adatokra támaszkodva egyéni meggyőződésük szerint a törvényes időhatárok között mindazokkal a jogorvoslatokkal élni, melyeket bármely más érdekelt fél igénybe vehet*. Tehát előterjesztéseit, felekezéseit a bíróságok a legfelsőbb fórumig kötelesek elfogadni és érdemlegesen elbírálni. De a *tisztviselői ügyész köteles is e jogát használni*, ha erre — a törvényes időhatáron belül — a *földművelésügyi minisztertől*, vagy a *törvényhatóság első tisztviselőjétől* (az alispántól, polgármestertől) *megfelelő rendeletet, utasítást kap*.

Most már figyeljük meg, hogy a törvényhatósági tisztviselői ügyészek a szabályok értelmében mily esetekben van joga közérdekből közbe lépni.

A *bírói eljárás* ellen felszólalásnak akkor van helye: ha *arányosítás esetében olyan részes fél illetményét különíti el, kinek erre joga nincsen; ha olyan arányosító ügyet jelent ki befejezettnek, melyben*

olyan részes fél illetménye került elkülönítés alá, kinek erre joga nincsen és végre, ha bármilyféle birtokrendező ügyben a jogerős bírói ítélettel vagy egyezséggel ellenkezik.

Az *ítélet* vagy *egyezség*, vagy erre vonatkozó *határozat* ellen akkor lehet közérdekből felszólalni: ha *urbéri elkülönítések vagy arányosítások eseteiben a megengedhetőségről szóló ítélet a kérdéses „ingatlant meg nem állapítja és telekkönyvileg meg nem jelöli; ha az ítélet volt földesurak és volt urbéreszek illetményeit urbéri elkülönítés nélkül akarja arányosítani; ha arányosítás esetében „olyanok illetményeit különíti el, kiknek erre joguk nincsen.*

Erre nézve a rendelkezés további meghatározásokat is tartalmaz, a mennyiben kimondja, hogy *erdőkből, legelőkből és havasokból a volt urbéreszek részére 100 holdnál kisebb illetményt külön kiadni nem szabad; hogy „élők közötti jogügylettel szerzett ingatlanok, vagy ingatlanok nélkül szerzett arányrészek után egyéni illetményeknek a természetben való elkülönítése meg nem engedhető, ha a volt tulajdonosok ezt egyénenként nem igényelheték volna a vásár létre nem jövele esetében. Továbbá kimondja a szabály, hogy „a közösen maradt erdőkből, legelőkből és havasokból“ a már befejezett arányosító eljárás után „*egyéni illetmények elkülönítésének sem birtokrendezési, sem polgári peres eljárás útján helye nincsen azok részére sem, kik azt az érdemleges tárgyalás során jogszerűen kérelmezheték volna*“ és végre hogy *nem tűrhető „ha közösen maradó erdők részleteit a közösen maradó legelőhöz, vagy havashoz havasi legelőhöz és viszont a közösen maradó erdőhöz a földművelésügyi miniszter engedélye nélkül csatolja“.**

„A tagosítás megengedhetőségére vonatkozó ítélet vagy egyezés a tagosítás megengedhetőségének feltételeit sérti“, ha „*az osztatlan közös tulajdont képező közlegelő felosztását vagy közlegelők kicserélését a földművelésügyi miniszter engedélye nélkül rendeli el*“, esetleg „*a közlegelő kihatására, illetve kiegészítésére vonatkozó határozatát mellőzi, vagy nem megfelelően alkalmazza*“; ha az *iskolai alapvagyon gyarapításáról nem intézkedik.*

Ezek tehát a bírói ellenőrzésének fontos és

nehéz kérdésében az új rendszer intézkedései. Ezek szabják meg a törvényhatósági tisztviselői ügyész hatáskörét. És ezekre támaszkodik a földművelésügyi miniszter, az alispán vagy polgármester, mikor a tisztviselői ügyészt közbelépésre utasítja.

Jóval az új rendszer nyilvánosságra jutása előtt tudomásom volt arról, hogy az intéző körök e kérdést is felvették a megoldani való feladatok közé, de megvallom, hogy a célra tett megoldásban sohase bíztam, mert ismertem az akadályokat . . .

Az eredmények aztán igazolták tamáskodásomat, mert meggyőződésem szerint az előbb vázolt szabályok ugyan elméletileg kivétel nélkül helyesek, de *hiányzik a gyakorlati élet bajainak orvoslása, követelményeinek teljesítése és sikeres végrehajtásukra nincs lehetőség.*

E meggyőződésem megokolásával azonban egy másik alkalommal fogok szíves olvasóim előtt foglalkozni.

KÖNYVISMERTETÉS.

Az Erdélyi Gazdasági Egyesület egy éve 1910. Most jelent meg e czímen Tokaji László egyesületi titkár összeállításában az 1910-iki XVI. füzet az egyesület által végzett munkáról. Illusztrálva van függelékkel a mű az 1910-ik állatkiállítás díjnyertesével. Bolti ára 1 korona, egyesületi tagok ingyen kapják.

A debreczeni közhasznú munkáskörök előzményeiről, megalakulásáról és működéséről szóló jeles kis illusztrált füzetke hagyta el a sajtót, mely dr. Rédei Rezső egyesületi titkár jeles tollát dicséri. Ugy tudjuk, hogy a mű készlete tart, bárki is azt ingyen kaphatja meg. Igen érdekes és érdemes az elolvasásra.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. A zabos bükköny lekasálása.

A virágzás mily stádiumában legelőnyösebb a gazdára nézve a zabosbükköny lekasálása?

R. N.

Kérdés. Buza és rozsmivelés Demtschinszky módszere szerint.

A kinek tudomása van a „Demtschinszky“ „Buza és rozs“ mivelésről, tisztelettel kérem szíves utasítását ezen rovatban tudatni.

hazájuk, Amerika iránt, de erős, egészséges, energikus munkások s moralisok, az amerikai nép előtt kifogástalan, hát szeretik őket. A mi pedig a mezőgazdaságot illeti, hát az kétségtelen, hogy elsősorban fognak helyet foglalni a nemzetek e rengeteg bábéli tanyáján. Vannak, kik azt hiszik, hogy az amerikai talaj olvasztó fegyvében e faj legközelebbi nemzedékéből megbecsülhetetlen anyag fog formálódni, de már én ezt, mint krónikás, se nem tudom, se nem bizonyítom. Érdekes megjegyezni, hogy ez az „otthon“-t szerető nép nem is annyira politikai, mint inkább vallási okokból hagyta el ó-hazáját.

Nekik ugyanis saját vallásuk van, mely némi eltérést mutat a többi orosz gör. kel. vallástól, a mennyiben makacsan ellenzik a Szveti Száva, meg Nikolák, meg a többi szent festett képeit templomaikban. Végre a szépművészeti érzék

nyilvánul urban, parasztban, s miután ők e képeket nem szeretik, haragusznak rájuk a czár uradalmának többi hívői.

Egyébiránt elhozták összes óhazai tradíciójukat Los-Angeles megyébe.

Staresinájok a család legidősebb férfitagja. Ő a patriarchája a messze elágazó családnak. Ő a pénztárnok, főnök, tanácsos s az ő szava törvény a házban, akárcsak Slavoniában látjuk Viroviticza táján. Látni kell e népet erdőirtó, házépítő, kutató, kerítéskészítő munkájában s akkor lehetne fogalma olvasóimnak, mire képes e fizikailag ép, nyers anyag, ha jó klíma, termőföld s jól megválasztott patriarcha vezetése alá kerül.

Erkölcsei tekintetben bámulatos e nép.

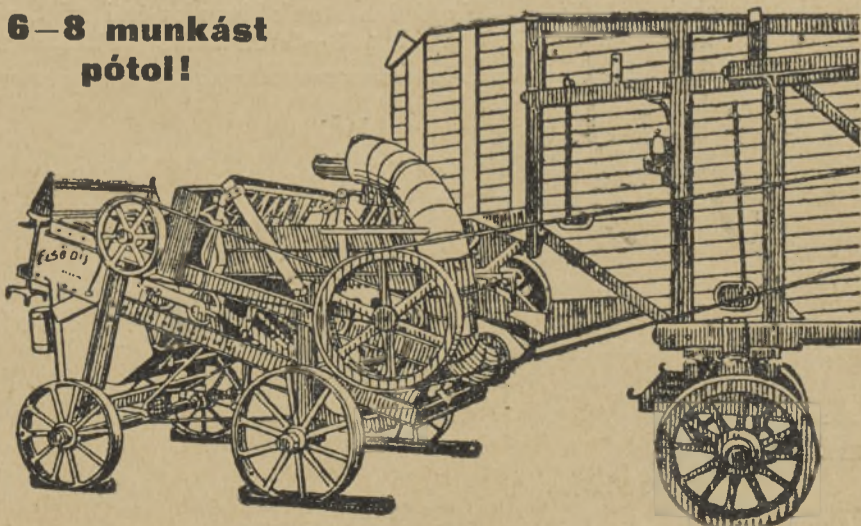
Az apró házi vétségeket a „staresina“ igazítja el egy nádpálczával, férfi vagy nővétkessel szemben s a szövetségi bíróságnak nagy ritkán adnak

beavatkozásra okot, csak ha büntény vagy más kalamitás fordult volna elő.

A min meg legjobban csodálkozik ez a mindent „shocking“-ot szimatoló angol nép, az az, hogy házasságtörés, „divorce“ vagy más botrányos leányesábitásos morális baj, a mire errefelé annyira hozzá vannak szokva, nem fordult elő még az orosz kolóniában. A házasság köteleke szent e nép előtt. Ez vallásilag s pénzübelileg köti a párokat s nincs rá eset, hogy a férj vagy feleség „affinity“ (szerető) kalandját kereste volna. De hát az ördög csak a dologtalan teremtést kísérti s miután az orosz el van foglalva a szó szoros értelmében, az ő vidékén mi keresni valója sincsen. Ez jó téma, folytatni fogom, most mennem kell.

(Folyt. köv.)

6-8 munkást pótol!

WELGER-féle szabáldalmazott
szalmapréselevátor (kazalozó)

az egyedüli, mely minden emberi segítség nélkül teljesen önműködően köthet is. — Bálok nagysága szabályozható!

Alkalmazható minden gyártmányú cséplőhöz, anélkül, hogy az eddiginél erősebb mozgony válnék szükségessé.

Elpusztíthatatlan tartóssága, feltétlenül megbízható, háládatos szerző. Kizárólagos gyártója és egyedüli elárúsítója hazánkban és a Balkánon az

Első Magyar Gazdasági Gépgyár r.-t.

Budapest, VI., Váci-ut 19.

Tessék prospektust kérni.

Nagy uradalmakban kívánatra díjmentesen bemutatjuk.

Kitől nyerhetnék alapos és részletes értesülést, ezen művelési rendszerről? *F. E.*

Kérdés. *Mennyi olajpogácsa etethető a háziállatok egy éves koráig.*

Olajpogácsára nézve kérek felvilágosítást, hogy egy éves korig mennyi adható csikó, borjunak és sertésnek, és mi módon czélszerű ezt az abrak közé keverni. *H. P.*

Kérdés. „Pulvazuró“ használata.

Olvasva szaklapokban a „Pulvazuró“ előnyeiről, kérdem azon gazdatársaimat, kik már kísérleteztek e géppel, írják meg e b. lapok hasábjain, mily tapasztalatokat szereztek e téren s mi a véleményük annak használhatóságáról? *G.*

Felelet. *Pinzgauti szarvasmarha beszerzése* című kérdésre.

A pinzgauti szarvasmarhát főleg Erdélyben tenyésztik, Krassó-Szörény-, Hunyad-, Szeben-, Fogaras vármegyék és Brassó vármegye hegyes részén. E vármegyékben a kisbirtokosok is tenyésztik, mert e vidékekre esik a pinzgautinak a földmívelési kormánytól megállapított tenyészkörülete. Az uradalmak és nagyobb gazdaságok közül számosan tenyésztik e fajtát, így pl. Gödöllői korona uradalom, segesvári, brassói tenyésztő egyesület, fogarasi méneshirtok, kassai gazd. akadémia, Asbóth János Védefalva (Nográd megye). Braun Adolf Nagy-Láng (Fejér m.), Vidats Jánosné Miskolcz, Andrássy Aladár gróf Szigetvár, Wenckheim Géza gróf Gerla (Békés-Csaba), Lónyay Gábor Deregyő (Zemplén m.), Veszényi uradalom Veszény (Sopron m.), Magyar Czukoripar részvény társaság Botfalú (Erdély). *M. Porcius C.*

Felelet. *Báznai sertés tájfajta* című kérdésre.

Báznai sertést Erdélyben, Kisküküllő megyében tenyészt a közép; a legutóbbi tenyészállatvásárokon Szathmáry István mutatott be fajtisza egyedeket (Harangláb, u. p. Abosgál-falu, Kisküküllő megye), valamint Boér Elek (Maros-Csapó, Kisküküllő megye), Bedőházi Pál (Szászvevesszős, vasutáll. Zsidve Kisküküllő m.). *M. Porcius C.*

Felelet. *Margarin-sajt* című kérdésre.

1. A „Margarin-industrie“ című ujság Düsseldorfban említést tesz, hogy sikerült egy észak-német Margarin gyárnak olyan Margarin-sajtot előállítani, mely a csonttalan hus tápértékének a dupláját teszi ki és mi több miként a vesepecsenye ki is süthető. Persze ahhoz ugyanazon gyár tojássárgája „Frischer Moor“ nevű margarinja is szükséges. Valjon az eféle konyvalék a jó konyhához szokott magyar gyomrot kielégíti-e az nyílt kérdés marad. Közgazdaságilag az ilyen reklámpecsenyének nem tulajdonítunk nagy jelentőséget, legalább is nem oly országokban a hol még a jó konyha izére sulyt fektetnek. De hogy a sajt-hamisításokra befolyása lesz a margarin-sajtnak, az több mint bizonyos, mert hiszen sok panasz érkezik a sajt-hamisítások miatt külföldről. *B. G. F.*

2. A Margarin-sajt alatt olyan sajt értendő, melynek zsirtartalmát nem az illető tej zsirja képezi, a melyből a sajt készült, hanem a tej-zsirt részben vagy egészben Margarin pótolja. Ennek a célja pedig az, hogy a jobban értékesíthető tejszirtől megfosztott soványtejből táplálóbb, ízletesebb és emészthetőbb sajtot lehessen készíteni, mint a soványtej.

A Margarin-sajt úgy készül mint a közönséges sajt, csak hogy a sajtanyag leválasztása előtt a soványtejből olyan arányban kell a Margarint hozzákeverni, mint a mennyi zsir a teljes tejben van. E czélból a soványtejet és a margarint ugynevezett emulzióban 60—70° C-on előbb mesterséges tejszinné keverik (arány két rész

sovány tej, egy rész Margarin) és ezt a sajt-készítő üstbe olyan arányban folytatják a soványtejből, hogy a keverék zsirtartalma körülbelül 3% legyen. A további eljárás lényegében teljesen megegyezik a természetes tejből nyert sajtok készítő módjával.

Az így készült Margarin-sajt — feltéve, hogy a margarin tisztán és gondosan állítottatott elő — olcsó, ízletes és könnyen emészthető néptáplálék, a melynek összetétele a megfelelő természetes zsiros sajtokéval majdnem teljesen megegyezik.

Például:

	Hollandi	
	Margarin sajtban	Természetes sajtban
	%	%
Víz	40.32	37.68
Ásványi anyag	5.24	5.26
Ebben konyhasó	2.69	2.51
Zsír	23.96	26.93
Nitrogén tart. anyag fehérje	24.89	24.55
Egyéb alkotórészek tej-cukor stb.	5.59	4.58
Reichert-Meissl szám a zsirban	3.30	24.86

Ha a sajt kiosztás és érlelés kellő gondalal történik, úgy izre, szagra és egyéb fizikai tulajdonságaiban is alig különbözik a megfelelő zsiros tejsajttól.

Feltéve tehát, hogy a Margarin-sajt *igazi nevén és értékének megfelelő áron* hozatik forgalomban, igen jó pótlószere a drága természetes zsiros sajtoknak.

Attól, hogy a természetes sajtokat a piacról kiszorítsa, több oknál fogva, éppen úgy nem kell tartani, mint attól, hogy a Margarin kiszorítja a vajat; sőt ellenkezőleg azt tapasztaljuk, hogy a vaj aránytalan drágulása ellenére is, mindegyre keresettebb éllelmi czikk lesz.

A természetes sajtot úgy védi a törvény a Margarin-sajttal elkövethető visszaélések ellen, hogy a Margarin-sajtot csakis deklaráció mellett szabad forgalomba hozni, azaz a Margarin-sajtot csak „Margarin-sajt“ megjelöléssel, az üzlethe-lyiségekben és az árun magán feltűnően alkalmazott felírások aplikálása mellett szabad eladni. A Margarin-sajt könnyű felismerhetősége czéljából pedig a gyáros bizonyos jelző vegyszert köteles a Margarin-sajthoz keverni. Tudomásom szerint hazánkban margarin-sajt gyár nincs. *Faltin A.*

Felelet. *Birtok szegélyezése diófákkal* című kérdésre.

Nagyon jó eszme a birtokot diófákkal körülültetni, miután a dió különösen mint kiviteli czikk, évről-évre nagyobb jelentőséget nyer. A nyílt szabad fekvés különösen kedvez a diófának, ha magról ültetjük. Ezért legjobb a diófát minden átültetés kikerülése végett eredeti jó fajta dióról vetni és fejlődő csemetét mentül kevesebbet bolygatni. A vágást, nyeseést, metszést nagyon megsinli, sőt azt sem nagyon türi, hogy a jószág tapossa körülötte a földet.

Ha csemetéket ültet a gyökerekre nagyon kell ügyelni, mert üvegszerűen eltörnek. Legczélszerűbb magvetés által szaporítani és azonnal állandó helyére vetni. Ez az egyedüli sikeres és eredményes szaporítási eljárás. A talaját teljesen úgy kell elkészíteni mintha a fát ültetnők be. Tehát a földet ki kell ásni, megforgatni és azután minden egyes helyre 2—3 szem diót vetni és ezek közül csakis a legjobban és legszébben fejlődő példányt meghagyni. Az ilyen, nem bolygatott, nem nyesegetett diófa csemetéből lesz a legszebb, legerőteljesebb fa. A dió a silányabb talajban is jól megnő, sőt ebben

jobban ellentáll a fagnak is. Termővé 8—10 éves korában válik és azontul rendszeresen szokott teremni. Legjobban lehet ajánlani a hazai a már jól bevált fajtákat, a melyek izre nézve még a francia diót és felülmulják. Ajánlható fajták a *sebeshelyi*, a *pözsonyi*, a *nagybányai*, a *köröshegyi*, a *barack-csálai* diófajta.

Mint a legjobb kereskedelmi fajták ismeretese és a nagybani természetésre ajánlhatók: a *Sebeshelyi óriás*, ez *elsőrendű*, *sebeshelyi nagy hosszú*, és *nagy gömbölyü sima héju*, a *nagybányai nagy gömbölyü*. A lószemű diót, mint a melynek a bele gyakran összetöpped, nagybani természetésre nem tartom ajánlatosnak. Ujabbban Franciaországban a diót oltás által szaporítják és ezzel ott kitűnő eredményeket érnek el. Ezelőtt 25 évvel Niemetz Ferencz fajsola tulajdonos már figyelmeztetett reá hazai tapasztalatok alapján, hogy ezek a francia diók éghajlatunk alatt a fagytól könnyen szenvednek. Magvetésre ajánlatosak és nálunk már többfelé is ültetett francia fajták a *Barthère*, a *Chaberte*, a *Franquette* és *Mayette*. Ezek a fajták Franciaországban is mint elsőrendű kereskedelmi fajták elismertek. *Kardos Árpád.*

Felelet. *Lincolnshire és mangalicza keresztjezése* című kérdésre.

A Lincolnshire sertés a nagyobb testű angol sertések közül való; durva csontu, szilárd konstitúciója által; szőrzete sűrű és göndör. Kül-sőjében a mi mangaliczáunkhoz nagyon hasonlít, ennek javított kiadása. Feje középhosszu, egyenes, fülei lógók, teste azonban mélyebb, mellkasa dongásabb, fara kevésbé csapott, mint a mi mangaliczánké. Sonkájának teltségével az angolok nincsenek megelégedve, azért yorkshireivel javítják. A bőre pigmentnélküli, mindazáltal ellenálló és edzett; szaporasága nagy, a gyorsfejlődéséről pedig mesébe illő dolgokat írnak az angol sajtóban; egy éves kocza elér 190—220 kgot, 3 éves korában pedig már 350—400 kgot nyom.

Edzettsége, gyorsfejlődése, szaporasága e fajtát arra predesztinálja, hogy mangaliczánk ez-irányu tehetőségét javítsa oly helyeken, hol a viszonyok még az u. n. fehér sertés (yorkshire) vagy berkshire hussertések tenyésztésére nem alkalmasak. *M. Porcius C.*

Előfizetési felhívás.

Tisztelettel felhívjuk lapjaink azon t. olvasóit a kiknek előfizetése április hó elsejével lejárt, hogy azt megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap expediciójában zavarok támadhassanak.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 16 korona.
Fél évre . . . . . 8 „
Negyed évre . . . . . 4 „

A „Gazdasági Lapok“
kladóhivatala.

HIREK.

A hivatalos órák megváltoztatása.

Ezennel értesítjük t. előfizetőinket, olvasóinkat és munkatársainkat, hogy *szerkesztőségünk hivatalos órái f. évi április hó 1-ével megváltoztak*, mert azok ezentul **d. e. 9 órától, d. u. 2 óráig** tartatnak meg, az eddig megszokott d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5-ig tartó hivatalos órák helyett.

Kiadóhivatalunk hivatalos órái mint eddig is, csak d. u. 3—5 óra között tartatnak meg.

Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁK

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. **A tavaszi szántásokra** a legújabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

Mc GORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY, Budapest, V., Váci-ut 89.

Gyászhir. Dapsai Dapsy Frigyes m. kir. közalaptványi főerdőtanácsos f. hó 4-én délután 4 órakor, életének 52-ik évében, Budapesten, rövid szenvedés után elhunyt. Béke hamvaira!

Országos gazdakongresszus Budapest A mezőgazdasági termelés fokozására a gazdasági szaktudás fejlesztésére és a mezőgazdasági termények értékesítésének szervezésére szükséges törvényhozási, kormányzati és társadalmi iktedések széles keretben való megvitatása és ez alapon a közel jövőben megvalósítandó agrárprogram kidolgozása érdekében az Országos Magyar Gazdasági Egyesület május hónap 6., 7., és 8. napjain a székesfővárosi Vigadó összes termeiben országos gazdakongresszust rendez. A kongresszus rendezőbizottsága, Károlyi Mihály gróffal az élén, teljes erővel hozzáfogott az országos tanácskozási előkészítéséhez. A kérdezősködésekre a nyilvánosság útján közlik, hogy a kongresszus tagjai közé az egyes gazdákon kívül a mezőgazdasági szövetkezetek és gazdakörök is kérhetik felvételüket. Kongresszusi tagsági díj személyenként 10 korona, Ez az összeg legkésőbb április 30-ig bezárólag fizetendő be a kongresszus pénztárába (Budapest XI. Köztelek-utca 8. szám), a miről a kongresszus iroda tagsági jegyet állít ki. A községszövetkezetek és gazdakörök, mint testületek egyszeres tagdíjat (10 korona) fizetnek akkor is, ha képviselőjükben több tagot neveznek meg. Hatóságok hivatalos küldöttei tagdíjat nem fizetnek. A tagsági díj ellenében az összes kedvezéseket megkapják a kongresszus tagjai. Neveztesen megkapják a kedvezményes utazásra jogosító vasúti igazolást, a kongresszus hivatalos kiadványait, a tagsági jelvényt s írásbeli külön megbízás alapján a kongresszusi iroda gondoskodik lakásukról is. Minden megkeresés a kongresszusi irodához (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. szám) intézendő.

A Magyar Gazdaszövetség gazdagylése Kecskeméten. A Magyar Gazdaszövetség által rendezendő országos gazdanagygyűlést az idén (június hó 21-én) Kecskeméten tartják meg. A vendéglátó Kecskemét város, tekintettel az eddig jelentkezett gazdák nagy számára, ötezer személy befogadására alkalmas óriási sátrat

épített, melyben ugyanannyi ülőhely lesz. A „hires“ város vezetősége egyébként nagy szeretettel dolgozik az odaérkező gazdák fogadtatásának előkészítésén.

Az Erdélyi Gazdasági Egyesület Josika Gábor báró elnöklésével tartott igazgatóválasztmányi ülésén Tokaji László egyesületi titkár több miniszteri és társegyesületi átiratot mutatott be, majd a Budapesten tartandó májusi gazdakongresszusra Bethlen István gróf és Bánffy Miklós gróf tagokat küldötték ki az egyesület képviselőjében. Az Erdélyrészi Falkavadásztársulatnak idei versenyére 300 korona versenydíjat tűztek ki. **Gidófalvy** István dr. egy indítvány kapcsán szükségesnek tartja, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet külön kirendeltséget állítson fel Kolozsvárt az erdélyi rész számára. Az indítvány sorsa felett az erdélyi gazdatársadalmi intézmények írásos véleménye alapján döntenek. Az üresedésben levő erdélyi ösztöndíjas helyet a kolozsvári gazdasági akadémia véleményezése alapján **Hargita** Károly gazdasági akadémiai hallgatónak ítélték oda, majd a sármási földgáz felhasználása tárgyában hozott kolozsvári értekezlet határozatát vették tudomásul. **Bocsán** László pénztárnok bemutatja a zárszámadást és előterjesztése alapján megállapították az évi költségeloirányzatot is. Több új tag felvétele után **Szentkirályi** Ákos dr. indítványára elhatározták, hogy az erdélyi magyar fajta szarvasmarha kérdését a májusi gazdakongresszus elé viszik.

Fehérmegyei Gazdasági Egyesület választmánya márczius 13-iki ülésén elvetette a váli járás azon indítványát, hogy az egerek kötelező irtása elrendeltesék. Indok: a kigazdák szempontjából nehézségekbe ütközik, csaknem kivihetetlen.

(Ezt a dolgot nem helyesljük, sőt éppen a kisbirtokosok szempontjából okvetlen törvényben kimondandónak tartjuk az egerek kötelező irtását, mert míg ez meg nem történik a plága mindig meg lesz.)

Az új agrárbank. Az új agrárbankot a Földhitelintézet, a Kisbirtokosok Földhitelintézete és az Országos Központi Hitelszövetkezet részvételével fogják megalakítani és az állam egy nagyobb, körülbelül tízmillió koronára rugó takarékbetéttel fogja a bank működését elősegíteni. A banknak, a mely természetesen állami ellenőrzés alatt fog állani, parcellázás lesz a főfeladata, azonkívül meg fogja vásárolni a városok tulajdonában lévő birtokokat és apróbb, egy és két holdas parcellákra osztva, bérbe fogja adni a városi polgári lakosságnak. E kisbirtokok nagyrésze konyhakertszettel fog foglalkozni és a kormány azt hiszi, hogy ezen az uton meg fogja javítani a városok élelmezési viszonyait és olcsóbbá fogja tenni a lakosság mindennapi éleltszükségeit.

Beszélnek arról is, hogy az állam a holtkéz birtokát az új agrárbank garanciája és közvetítése mellett kisebb bérletekre fogja felosztani s a középbirtokosoknak adják ki a bérleteket.

Új gazdakör. A minap megalakult a Zayugrócz és vidékének gazdaköre. A megalakulás alkalmával 65 tag lépett be. Az új gazdakör elnöke Guttman Imre jószáigazgató.

Értekezlet a Duna-Vág-csatorna ügyében. A közelmúltban **Petőcz** Jenő alispán elnöklésével értekezlet volt a vármegyházán a Duna-Vág-csatorna ügyében. Az értekezleten elfogadták azt a főliratot, melyet a városi és megyei közgyűléseken való tárgyalás után a kormánynak és képviselőknél is megküldenek.

A Duna--Tisza-csatorna ügye. Jász-Nagykun-Szolnok vármegye Horthy Szabolcs főispán elnöklésével most tartotta meg negyedéves tavaszi közgyűlését, a mely Hieronymi Károly kereskedelmi miniszternek a megye állásfoglalását nem honoráló válaszát tárgyalta a Duna-Tisza csatorna ügyében. **Gorove** László dr. főlshólván, kifejtette, hogy a nagyfontosságú kérdésben, mely nemrég három kereskedelmi kamarát és kilenc vármegyét birt nyilatkozattételre, minden érdek és minden érv a budapest-szolnoki vizvonal mellett szól. Zu spät! mert a csongrádi lesz elfogadva.

A műtrágyázás népszerűsítése. Az Erdélyi- és Kolozsvári Gazdasági Egyesületek meghívására ifj. **Széll** Mihály a Műtrágyát Értékesítő Szövetkezet megbízásából Kolozsvárt két előadást tartott a gazdaközönségnek a műtrágyák használatáról és jövedelmezőségéről. A kolozsmonostori gazdasági akadémia hallgatóinak külön előadás keretében számolt be **Széll** Mihály a műtrágyázás mai jelentőségéről. Az érdekes előadásokat mind a három helyen élénk figyelemmel kísérték.

Kiviteli képviselet Berlinben. A m. kir. Kereskedelmi Múzeum berlini levelezője, Péter Károly a magyar mezőgazdaság által és gyümölcsenyésztései termékei és a hazai iparcikkek kivitelére irányuló működését megkezdte. Irodájának címe: Berlin W. 8. Markgrafenstrasse 39/40.

A drágulás Németországban. Az utolsó esztendőben Németországban is emelkedtek a nagybani forgalom árai. Az alábbi táblázat mutatja az egyes cikkek árának emelkedését:

	1905.	1909.	1910.		1905.	1909.	1910.
	esztendő				esztendő		
Rozs	98	115	101	Zsir	109	171	183
Buza	98	130	116	Dobány	92	112	129
Zab	101	119	107	Gyap u	123	132	135
Árpa	102	112	103	P. mut	114	137	172
Burgonya	126	115	98	Nyers se			
Vaj	112	120	123	lyem	99	98	96
Hering	136	107	121	Vas	104	101	107
Káv	62	62	74	Ném. szén	113	129	127
Tea	81	87	94	Petroleum			
R zs	81	62	74	(amerikai)	99	110	105

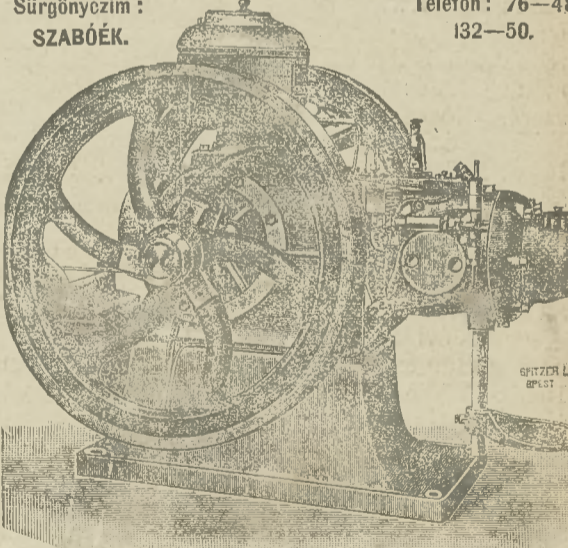
A kávé, tea, rizs kivételével az összes élelmszerek ára emelkedett.

BOLINDER nyersolajmotorok
nyersolajlokomobilok

csak
SZABÓ EMIL ÉS TÁRSA cégnél
Budapest, VI. Teréz-körút 46/L. G.
kapathók.

Sürgönyezim :
SZABÓÉK.

Telefon : 76-48
132-50.

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Felhívjuk
a t. ez. gazdaközönség figyelmét a
budapesti
gyapju-aukcziókra,
melyek első sorozata folyó évi
július hó 12-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. — Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank
Áruosztály — Gyapjuárverések
Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

„SENIOR“ tengerültetőgép
autom. négyzet-ültetőkészülékkel, hazánkban több száz darab évek óta működésben vannak és legjobban beváltak. Minden gazda nagyobb terméseredményt biztosíthat magának a „SENIOR“ munkája által.

Egyszerű szerkezet, legkiválóbb anyag, csekély vonóerő!
Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY, Budapest, V., Váci-ut 98. szám.

Az Országos Magyar Méhészeti egyesület Szilassy Zoltán országgyűlési képviselő, ügyvezető-alelnök vezetésével ülést tartott, melyen a minap elhunyt Ambrózy Béla báró emléket jegyzőkönyvben örökítették meg. Elhatározta a választmány, hogy Tervey Imre miniszteri tanácsost, a földmívelésügyi minisztérium méhészeti osztályának újonnan kinevezett vezetőjét átiratban üdvözlők. Fölvett az egyesület 140 új tagot kikkel a taglétszám 2487-re emelkedett. Tudomásul vették a múlt évi zárószámadat és vagyonmérleget, majd a Lugoson rendezendő mezőgazdasági kiállításra több díjat tűztek ki. Sulyok Mór honvédezőreszes jelentést tesz a méhészeti eszközök kiosztásáról, mire a szegedi Méhészeti Egyesület által rendezendő méhészeti kiállítás rendezőbizottságába Deák Imrét küldötték ki. Elfogadták a Méhészeti Egyesületek Országos Szövetségének alapszabályait, melyet az összes hazai méhészeti egyesületeknek megküldenek. Erdős Lajos indítványára elhatározták, hogy Ambrózy Béla báró emlékére alapítványt gyűjtenek.

Burgonya-főszaporítótelep. Koller Pál, a Fehérmegyei Gazd. Egyesület másodelnöke zedregpusztai birtokán egy burgonya-főszaporítótelepet létesített, illetve a telep főtartására a földmívelésügyi kormányval szerződést kötött.

Borértékesítési értekezlet. Annak az országos borértékesítési értekezletnek kifogása-keppen, melyet a földmívelésügyi kormány képviselőjének jelenlétében márciusi hónap 23-án tartottak az OMGE. székházában a bortermelők értékesítő szervezeteinek vezetői és az egyes borvidékek képviselői egy a „Magyar Bortermelők és Borértékesítő Szövetkezetek Országos Központjának létesítése érdekében, az értekezletből kiküldött szűkebbkörű bizottság most tanácskozott a Magyar Szőlőgazdák Országos szövetségének helyiségében Drucker Jenő kir. tanácsos elnöklésével. A bizottság Heuduska Rezső javaslatára elhatározta, hogy a tervezett központot részvénytársasági alapon létesíti. Alapítókéül kétmillió koronát jelöltek meg. Az intézmény alapszabályainak kidolgozását Heuduska Rezsőre bízták.

Kwizda állatgyógyászati gyártmányai. Az egész világon minden gazda ismeri a korneuburgi tápport, a sertésgyógyszereket, a kólika pillulákat, nem kevésbé a restitució fluidot. Ott vannak Kwizda ruggyanta horzsszallagjai, melyek valamennyien hasznothozó gyártmányok, melyek Angliában, de Amerikában is közkedveltségnek örvendenek. A távlovaglókat mint gróf Starhemberg és Höfer F. távlovaglásai alkalmával szintén a Kwizda-féle restitució fluidot használták. Kwizda valamennyi ruggyanta gyártmányait hirneves állatorvosok a legjobb óvszereknek minősítik. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld: Kwizda János Ferencz, gyógyszerész Korneuburgban.

Fonciére, Pesti Biztosító intézet mérlege. A Fonciére, Pesti Biztosító intézet f. évi április 8-án fogja ez évi rendes közgyűlését megtartani. A zárószámokból, melyeket ez az intézet az 1910. évre vonatkozólag nyilvánosságra hozott, a következő lényegesebb számadatokat vesszük át:

A múlt évi díj- és illetékbevitel a törlések levonása után az elemi- és baleset ágazatokban 15,956.127 korona 28 fillért és az életbiztosítási ágazatban 5,222.020 korona 78 fillért, összesen tehát 21,178.148 korona 6 fillért tett ki, míg a későbbi években esedékes tűz- és balesetágazatbeli díjkötelezvények és díjváltók összege 37,095.052 koronára rugott. Az életbiztosítási állomány az elmúlt üzleti évben 117,793.078 korona tőkét és 54,965 korona járadékot tett ki. A díj-, kár- és nyereségtartalékalapok, valamint a díjáthozatok 34,966.273 korona 14 fillért tesznek ki. Az intézet összes tartalékai a nyereségtartalék ezidei javadalmazása után 3,329.632 korona 7 fillérral szaporodtak. Az intézet tőkét a képviselősegeknél lévő készpénzállomány, a folyósizma követelések és a viszontbiztosítóknál, a képviselősegeknél és feleknél künn levő egyenlegek bevonása nélkül a következőképpen vannak elhelyezve: Pénztári készpénzállomány, az intézet központi székhelyén 211,805 korona 79 fillér. Hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál levő követelésekben 4,635.116 korona 98 fillér. Az intézet budapesti, wieni és prágai tehermentes házaiban 3,301.000 korona. Allampapírokban, vasuti részvényekben és elsőbbségi kötvényekben, valamint óvadékos záloglevelekben 20,829.612 korona 77 fillér, Tárzabeli váltókban 279.276 korona 68

fillér. Jelzálogkölesönben 14 697 korona 58 fillér. Az intézet életbiztosítási kötvényeire adott kölcsönökben 5,128.170 korona.

Az 1910. évre kimutatott 410.301 korona 54 fillér nyereségből részvényenként 16 korona (8%) osztalék kifizetését fogják indítványozni.

Ki akar kölcsönt? A ki birtokára jelzálogkölcsönt akar fölvenni, forduljon bizalommal a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetéhez, Budapest, V., Géza-utca 2. szám (saját ház). Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket főcélja azonban, hogy a közép- és kisbirtokosokon segítsen, ezért kölcsönöket már 300 K.-tól kezdve ad. A ki sulyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó törlesztéses kölcsönével segíthet terhen. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden a kölcsön körüli teendőt ellát. Kölcsönök a földbirtok fele értékéig engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bármikor visszafizetheti. Parcellázásoknál az intézet minden tekintetben segít. Az intézet egyszerű levélre bárkinek szívesen ad felvilágosítást. *Az intézetnek ügynökei nincsenek s azon ügynök, ki ez intézet megbízottjának nevezi magát, visszaélést követ el.*

APROK.

Az angol szövetkezeti mozgalom. Londonból jön a hír, hogy az angol hivatalos kézikönyv közli az angol szövetkezeti mozgalomnak 1909-ik évi eredményeit. Angolországban 2331 ipari szövetkezet működött, ebből 250 tisztán termelő, 901 tisztán fogyasztó és 1155 vegyes szövetkezet volt. Az 1909. év végén a szövetkezeti tagok száma 2,613.142 volt, az összes áruforgalom értéke kitett 111,414.308 font sterlinget. Ilyen nagy forgalmat még sohasem mutathattak ki az angol szövetkezetek. A termelő szövetkezetek fizetés, munkabér és üzemi kiadások címén 3,353.721 font sterlinget fizettek ki; 1974 szövetkezet évi mérlege 11,085.715 font sterling nyereséget eredményezett, 240 szövetkezetnél pedig a veszteség 31.503 font sterling volt. A nyereségből neveltetési célokra 88.761 font sterlinget fordítottak. A felsorolt szövetkezeteken kívül volt még 136 bevásárló szövetkezet 18.819 taggal és 146 kiscgazdaszövetkezet 7925 taggal.

Champagne pezsgő forgalma. „Revue commerciale et industrielle de la Champagne“ szerint a legutolsó 8 év alatt a pezsgőbor forgalma Champagneban a következő volt:

Év	Franciaországba	Külföldre	Összesen
		p a l a c z k	
1903	10,985.844	21,406.182	32,392.026
1904	10,200.971	20,390.056	30,591.027
1905	10,095.861	22,427.975	33,520.836
1906	10,103.271	22,749.277	32,852.548
1907	12,246.044	23,484.363	35,730.407
1908	12,970.501	19,018.656	31,989.157
1909	13,251.855	23,433.310	36,685.165
1910	15,739.576	25,320.563	41,060.139
		Összesen	274,821.305

E számokban 1903 évtől kezdve a reims-i és epernay-i járásból elszállítások foglaltatnak és 1907. évtől chálons-i járásbeliek is. Reims-i járásból az 1903. évi 17,956.337 palaczokról, 1910. évben 22,233.247 palaczokra emelkedett. Az epernay-i járás 1903-ban 14,436.689 palaczot küldött szét, ellenben 1910-ben már: 17,653.701 palaczot. Chálons-i járás az utolsó négy évben expedialt: 1,147.190 pal., 1,286.163 pal., 697.707 pal. és 1.173.191 palaczokkal. A 3 járás összes 8 évi szállítványainak összegéből vont középárny szerint egy évi esik átlag: 34,352.663 palacz. 1910. évbeni elszállítás különösen nagy volt. A legjobb pezsgő átvevők sorrendben a következő külszágok: Nagybritania, Amerikai Egyesült-Államok, Belgium, Németország, Oroszország, Argentína, Olaszország, Svájc, Dánia, stb.

Az alkoholizmus statisztikája. A szeszfogyasztás terén Dánia vezet, melynek minden polgárára évi 104 liter sör- és 24 liter pálinkafogyasztás esik. Bort a dánok csak igen keveset fogyasztanak. A svédek és norvégok minden alkoholelles mozgalom ellenére szintén nagy eredményt mutatnak fel. A svédek fejenként és évenként 56 liter sört és 9 liter pálinkát, a norvégok 3 liter pálinkát és 31 liter sört isznak. Minden tévhittel ellentétben Oroszország alkoholstatisztikája elég mértékletességről tesz tanuságot, mert itt a fejenkénti fogyasztás csupán

5 liter sör és 5 liter pálinka évenként. A francziák fejenként ugyancsak 32 liter sört isznak, azonban a hiányt 10-3 liter pálinkával és 108 liter borral pótolják. Az angol megelégszik 6 liter pálinkával és 2 liter borral, ellenben 152 liter különböző elnevezésű erős sört fogyaszt. A hollandus csupán 38 liter sörrel és 8-5 liter pálinkával elégszik meg. Annál iszákosabb szomszédja, a belga, a ki évi szomjúságának csillapítására 221 liter sört és 9 liter pálinkát fogyaszt. Az olasz 2 liter sört, 1-3 liter pálinkát és 98 liter bort iszik évenként, a német pedig évenként 125 liter sört, 7 liter bort és 6-5 liter pálinkát fogyaszt, megemlítendő azonban, hogy Berlinben 200 liter, Nürnbergben 325 liter, Frankfurtban 432 liter, Münchenben 570 liter — a csecsemőket is számításhoz véve — a fejenkénti sörfogyasztás. A mi monarchiánk lakossága évi 11-4 liter pálinkát fogyaszt. A borfogyasztást a Lajthán innen és túl körülbelül egyaránt 16 liter, ellenben míg Ausztriában sört 80 litert fogyasztanak, addig nálunk csupán 11 litert.

A világ bortermése az 1910-ik évben. A „Moniteur vinicole“ jegyzi fel ezeket a számokat, de ha összes adatai olyan pontosak, mint a hazánkra és Ausztriára vonatkozó adatok, akkor nem jó munkát végeztek a statisztikával.

	hektoliter		hektoliter
Franciaország	28.529.664	Görögország és szigetei	2.500.000
Korzs szigete	143.046	Bulgária	900.000
Algír	8.413.654	Szerbia	400.000
Tunisz	150.000	Románia	600.000
Olaszország	31.000.000	Egyesült-Államok	1.100.000
Spanyolország	13.500.000	Mexikó	9.000
Portugália	2.000.000	Argentína	2.593.000
Acores, Caran, Madiera	40.000	Chile	2.300.000
Ausztria (?)	1.000.000	Peru	90.000
Magyarország(?)	2.500.000	Brazília	250.000
Németország	600.000	Uruguay	140.000
Oroszország	1.300.000	Bolívia	20.000
Svájc	250.000	Ausztrália	160.000
Luxemburg	250.000	Jóreményfoka	160.000
Törökország	800.000	Perzsia	6.000

Az össztermés 99.759.364 hektoliter és ha hozzávesszük, hogy Magyarországon 3½ millió termett, Ausztriában pedig 2½ millió, úgy a világ bortermése meghaladja a 100 millió hektolitert.

Kimutatás

a hazai nyilvános áruraktárak és szövetkezeti gabonáraktárak gabona és őrlemény forgalmáról és készleteiről.

1911. március 25-től 1911. április 1-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
	mennyisége métermázsákban				
I. Készlet és forgalom.					
Készlet 1911. márc. hó 25-én	382624	165352	46067	248629	13570
Betá. 1911. márc. 25-től rozás/ 1911. ápr. 1-ig	63024	2843	3644	3963	69164
Kitá. 1911. márc. 25-től rozás/ 1911. ápr. 1-ig	57703	8790	931	34949	6053
Készlet 1911. ápr. hó 1-én	387945	12437	40480	253333	106681
II. Az 1911. április hó 1-én megállapított készletek részletezése.					
A) Nyilvános áruraktárak					
Barcs	23931	2171	100	5714	5844
Berettyóújfalú	1	5533	99	579	—
Békéscsaba	10171	169	773	440	1455
Brassó	1873	714	736	5079	2007
Budapest	81084	16366	496	129110	391
Csáktornya	709	3529	—	2957	46
Czegéd	1763	14595	395	1522	123
Debreczen	6289	26593	442	8396	103
Déaványa	3612	3748	318	—	613
Ermihályfalva	393	7693	95	915	556
Fiume	2238	1495	1139	16831	34196
Győr	205	902	1851	1650	2082
Kába	793	182	295	170	542
Karczag	4191	81	25	351	17
Kassa	4688	99	356	3682	137
Kisujszállítás	4870	518	160	70	168
Kisvárd	6389	8830	20	745	161
Kolozsvár	14075	1284	356	2645	66
Maroslúdas	81	173	898	2073	1024
Maros-Vásárhely	236	—	22	21	998
Mátészalka	594	6293	16	1881	562
Mezőkaszony	3590	485	3	3578	876
Mezőtúr	20880	964	1534	270	259
Miskolc	1374	103	1469	2246	143
Nagybecskerek	8123	—	—	5660	22635
Nagykanizsa	9893	5630	12344	136	2079
Nagykaroly	12134	14804	384	3393	224
Nagyszalonta	24711	4448	28	2572	368
Nagyszében	5912	1150	175	346	152
Nagy-Várad	6361	2945	1044	1703	44
Nyíregyháza	—	—	—	—	—
Nyitra	428	178	—	485	—
Pancsova	113	150	—	—	8741
Pozsony	865	50	4121	2104	—
Szarvas	337	32	665	28	236
Szatmár-Némoti	2906	16814	67	9936	605
Szeged	155	1511	5	192	508
Szombathely	171	174	5712	1057	—
Temesvár	1734	395	45	1180	293
Veszező	25749	20	161	1410	7683
Eszék	—	—	—	—	—
Szécs	102	—	683	3693	1741
Zágráb	—	—	—	—	—
Zimony	—	—	—	99	—
B) Szövetkezeti gabonáraktárak.	11223	418	1327	4115	1092

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

S Z E S Z.

A szeszüzletben e héten tartott irányzat uralkodott és a szeszárak változatlanul zárulnak úgy azonnali mint későbbi szállításra.

Elkelt finomított szesz adózva nagyban 177—178— kor. adózatlanul 58—59— kor. azonnali és májusi szállításra, későbbi szállításra drágább árakat kérnek, Galicziából és Sziléziából olcsóbb árajánlatok voltak.

Élesztőszeszben változatlan tartott áron kelt. Denaturált szesz élénk forgalom mellett hordóval együtt kötésre 47—48.50 kor. kelt el. Másodkézből olcsóbb ajánlatok voltak.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyers szesz ab termelő állomás 54 korona, lix árban és 2—2.50 kor. jegyzésen alól volt ajánlva élénk vételkedv mellett.

Bpsten a kontingens nyersszesz ára 54—55 K.

Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adózva	177.—178.— K
Finomított szesz adózatlan	58—59— »
Élesztőszesz adózva	176.50—177.— »
Élesztőszesz adózatlan	57.—57.50 »
Nyers szesz adózva	175.—176.— »
Denaturált szesz	47.—48.— »

Napijelentés a gabonatőzsdéről.

1911. április hó 7-én.

A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza 6 fillérrel, a májusi buza 7 fillérrel, az októberi buza 5 fillérrel, az áprilisi rozs 17 fillérrel, az októberi rozs 9 fillérrel, az áprilisi zab 7 fillérrel, a májusi tengeri 3 fillérrel emelkedett.

Buza. *Iszavidéki:* 100 mm. 79 k. 24.30 K. 150 mm. 77 k. 21 K. 500 mm. 75.5 k. 23.70 K.

Pestvidéki: 100 mm. 75.7 k. 23.30 K.

Kalocsai: 1210 mm. 75.5 k. 23.50 K.

Obecsei: 3200 mm. 74 k. 23.20 K.

Marosi: 600 mm. 76 k. 23.20 K, keverékes.

Dunai: 4200 mm. 75.8 k. 23.70 K.

Temesvári: 5600 m.m 75.8 k. 23.12 K.
 Rozs. 200 mm. 16.50 K, 200 mm. 16.45 K, 150 mm. 16.45 K, 500 mm. 16.40 K, 100 mm. 16.40 K, 200 mm. 16.25 K, 200 mm. 16.20 K, kpf. pp., ab Budapest.
 Tengeri. 100 mm. 15.80 K, 100 mm. 15.70 K, 500 mm. 15.60 K, 500 mm. 11.50 K, 1 300 m. 11.40 K, kpf., ab hajó, 500 m. 11.40 K 1000 mm. 11.35 K, kpf., ab hajó.
 Zab. 200 mm. 17.50 K, 200 mm. 17.30 K, 200 m. 17.25 K, 500 mm. 16.90 K, kpf.

Eladatott:
 Az árak 100 kilogrammonként koronákban értendők.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Buza áprilisra	23.36 K
Buza májusra	22.98 »
Rosz áprilisra	17.10 »
Zab áprilisra	17.20 »
Tengeri májusra	11.30 »

L I S Z T.

A Lujza s a Király-malom részvénytársaság jegyzései.

Dara (griz) —, 0. sz. királyliszt 36-20, 1. sz. lángliszt 35-20, 2. sz. lángliszt 34-20, 3. sz. szemlyliszt (külns.) 33.60, 4. sz. szemlyliszt 32-20, 5. sz. kenyérliszt, feh. 30-60, 6. sz. kenyérliszt 29-00, 7. sz. kenyérliszt, közép 27-40, rozsliszt I. 25-40, rozsliszt II. 23-40, rozsliszt III. 16-40, korpa, finom 11-20, korpa, durva 11-40 K mm. Tengeriliszt —28—28, tengerikása —30—32 K kg.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca, 1911. évi április 7-én. A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a »Gazdasági Lapok« részére.) Felhozott a szokott községekben 71 szekér réti széna, 20 szekér muhar, 10 szekér zsupszalma, 7 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — egyéb takarmány (luczerna, 4 szekér zabosbükköny stb.), 500 zsák szecska.

A forgalom közepes.
 Arak q-ként fillérben a következők:
 Réti széna 560—860, muhar 640—880, zsupszalma 440—540, alomszalma 300—400, takarmányszalma

—, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabos-bükköny 740—840, lóhere — luczerna —, köles —, sarju — szalmaszecska 500 560. Összes kocsiszám 112. Összes súly 134,400 kilogramm.

Készáru-tőzsde 1911. április hó 7-én.

Fajta	Hektoliterenkénti súly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapestben		100 kilogramm készpénz ára Budapestben	
		Kor.-tól	Kor.-ig	Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:					
Iszavidéki	75	—	—	79	23.80
"	76	23.25	23.50	80	23.90
"	77	23.40	23.70	81	—
"	78	23.60	23.85	82	—
Fehérmegyei	75	—	—	79	23.65
"	76	23.10	23.30	80	23.70
"	77	23.5	23.50	81	—
"	78	23.45	23.65	82	—
Pestvidéki	75	—	—	79	23.70
"	76	23.20	23.35	80	23.75
"	77	23.25	23.60	81	—
"	78	23.50	23.80	82	—
Bánsági	75	—	—	79	23.65
"	76	23.10	23.30	80	—
"	77	23.20	23.45	81	—
"	78	23.60	23.70	82	—
Bácskai	75	—	—	79	—
"	76	23.20	23.45	80	—
"	77	23.35	23.6	81	—
"	78	23.60	23.80	82	—
Rosz elsőrendű uj középminőségű (uj)	—	—	—	—	16.70
Árpa takarmányáru, elsőrendű	—	—	—	—	16.55
" másodikrendű	—	—	—	—	16.40
Köles	—	—	—	—	15.80
Zab elsőrendű (uj)	—	—	—	—	17.80
" középminőségű (uj)	—	—	—	—	17.20
Tengeri belöldi uj román v. bolgár	—	—	—	—	11.60
Repzékáposzta	—	—	—	—	11.75

Laptulajdonos és főszerkesztő: **ORDÓDY LÁSZLÓ.**

Felölös szerkesztő: **BUZZI F. GÉZA.**

Társzerkesztő: **FEHÉR ZOLTÁN.**

Keresek haszonbérbe

azonnali átvételre egy 600—1000 holdas

házi kezelésben levő jó talaju birtokot.

Feltételek: Kényelmes urilak, jó földek, fővonal mente, állomás — vagy ahhoz nem távol. — Czim: **Nagy Dezső,** Budapest, VII., Alsóerdősor 18. III.

RUBEROID

16 év óta bevált

tetőfedő és elszigetelő anyag

viharálló, vízmentes, magas elszigetelő képesség. **Fentartási mázolás felesleges.** Egyszerű alkalmazás. Árajánlat, költségvetés stb. bérmentve.

AVENARIUS-MÜVEK

LIGETFALU (Pozsony).

Győri első fajbaromfitenyésztő- és hizlaló-telep

(Wache Alajos utóda) **Győr** szépségre és tenyésztőképességre kiváló gondnal nevelt tiszta fajtörzseiből szállít: Óriási peingi kacatoját darabonként 50 fillér. Tyuk-fajaiból tojást darabonként 40 fillér. Májustól kezdve fiatal állatokat. Árak ab Győr. Törésmentes csomagolás. 75% termékenység.

Szénát szalmát,

luczernát, lóherét és zabos bükkönt

veszek és eladok

bármily nagy mennyiségben, felpréseléshez modern ló- és gőzpréseim adom. Ajánlatok: **Schreier Béla** takarmány-nyagykereskedő, **Budapest, Népszínház-utca 22. sz.** Telefon 20—52.

VALÓ.

di francia különlegességek (gummi és halhólyag, ugyszintén összes női övszerek) F. Berquerand fils legիրևեցեբբ párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetőek

Polgár Sándornai

Budapest, VII., Erzsébet-körut 50. Részletes képes árjegyzék ingyen.

Ezen hirdetés beküldése esetén 15% engedmény. Kivágott a »Gazdasági Lapok«-ból

Legkorábbi

székely tengeri vetőmag mm.-ként ab vasut 16.— korona. Állásbéllyeggel ellátott kívánatra mintát küldök. Intze Kálmán, Uzon, Háromszék megye.

Egy nagykereskedés nagyobb mennyiségű takarmányrépa magot

őnját gazdák által természetesen. A szükséges természetesen utasításokat megadja. Ajánlatok „H. U. 1177” jelige alatt Haasenstein & Vogler céghez Köln a. Rhein kéretnek.

Gyors, pontos, olcsó földmérés

Stadel-Torkos földmérő-taliga. Világhírű szabadalom 18 államban. Kapható **Stadel gépgyárban, Győrött.**

Azonnal szállítható kiperőbált kitérő járású, 35 tényleges lóerejű, álló típusú BOLINDER nyersolajmótor, készleten Budapestben, Schvarcz József és Társa cégnél, VI., Váci-körut 53.

Magastörzsű

3 éves papírdíófa csemeték 10 darab 10 K, 100 drb 80 K; magastörzsű cseresznyefák, 1. fajokban 10 drb 8 K, 100 drb 60 K; magastörzsű sophora japán akác 10 drb 5 K, 100 drb 40 K; 1 éves őszi barackfa csemeték, 1. fajokban 10 drb 8 K, 1/2—2 méter magas lucfenyők, földtömbbel (Picea excelsa), 10 drb 15—20 K; 1 éves maclura csemeték, élősvények, 1000 drb 8 K. Ajánlógészszéges s iskolázott példányokban az

uradalmi kertészeti, Adony, Fehér megye, vasut- és hajóállomás.

Cséplésre és szobafűtésre

egyaránt kiválóan alkalmas és olcsó áránál fogva országszerte méltán kedvelt elsőrendű

baglyasaljai és Józsefaknai tömörszenünket ajánljuk a magyarországi gazdaközönség figyelmébe.

Északmagyarországi Egyesített Köszénbánya és Iparvállalat R. T. Budapest, V., Arany János-utca 29.

forduljon minden érdeklődő, ki súlyt fektet elsőrendű fajtisza anyagra.

Gyümölcsfacsemeték

sétányfák, diszcserjék, tülevefűek, kerítésnövények, boggyógyümölcsűek stb.

Szőlőoltványok

(elsőrendű áru) európai és amerikai sima és gyökeres vesszők. Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen.

FISCHER és Társai friskolák és szőlőoltványtelepek

20 darab tenyészkepes elektoral-negretti kos eladó.

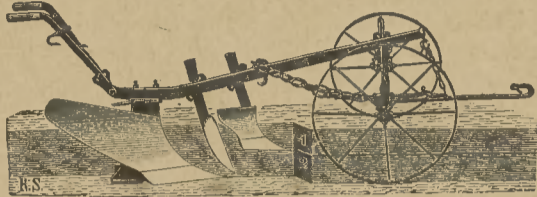
Bővebb felvilágosítást nyujt **Gr. Breunner Ágost örököseinek központi irodája, Zseliz, Bars megye.**

Propper Samu

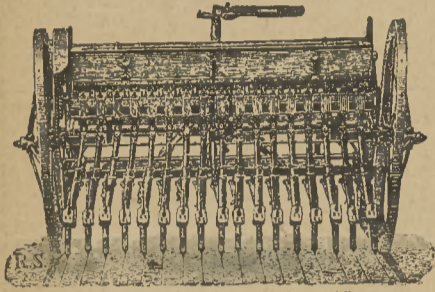
mezőgazdasági gépüzletében

Budapest, V., Váci-körut 52. sz.

nagy választékban és előnyös áron kaphatók: **valódi Sack-féle** aczélek, vetőgépek, grubberek, boronák, valamint kitűnő szőlőmivelési

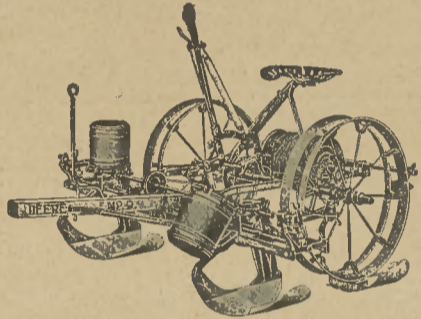
Valódi SACK-fele aczéleke.

Valódi SACK-féle sorbavető.

eszközök, ^{ugyszintén eredeti} „West-fália“ műtrágyaszórógépek, amerikai Deering-féle ^{általánosan elismert} tárcsásboronák, ^{nemkülönben legkitűnőbb} szecs-kavágó- és répavágó-gépek, eredeti amerikai „Ohio“ kukoriczszártépőgépek

(Schredder), Kayser-féle gabona-centrifugák, „Ápolló“ meszelő- és permetezőgépek, szalmakötél-fonógépek és mindenféle egyéb legelsőrendű gazdasági gépek és eszközök.

DEERE kukoriczaültető.

KLINGER HENRIK

(Gyártelepek: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövőgyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:

Budapest, V., Szabadság-tér 11.

Ajánlja készítményeit, n. m.

lisztes, korpá- és gabona-**ZSÁKOKAT**

lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá vizmentes ponyvák gépekre és kazlakra, nyers szekér- és repczeponyvák, nyers és ruggantázott kender-tömlőket, vízvedreket, vizmentes lótarakokat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Ujdonság!

Ujdonság!

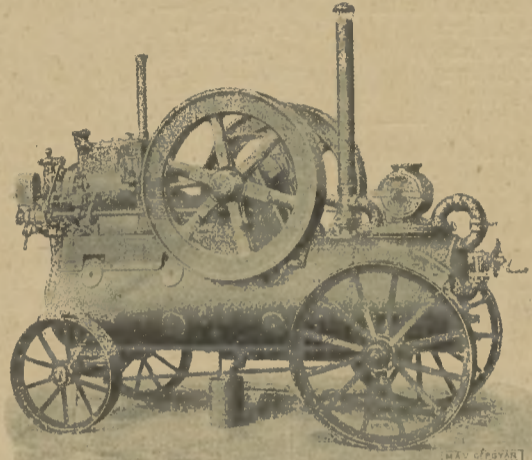
Legújabb szerkezetű cséplőkészlet.

Szabadalmazott

Szivógázlokomobil

golyóscsapágyrendszerű cséplőgéppel.

A legolcsóbb és legbiztosabb üzem.

Tüzelés faszénrel és antracszittal.

Tüzelőanyagfogyasztás óralóerőnként 480 - 500 gramm.

Saját érdekében felkérjük a t. gazdaközönseget, hogy az Államvasutak Gépgyárának ezen legújabb gépeire vonatkozó bővebb felvilágosításokért hozzánk fordulni sziveskedjék.

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérigynöksége
Budapest, V., Váci-körut 32.

Egyedüli osztrak különleges gyár

szecs-kavágógépek

részére, saját szabadalmazott szerkezet szerint.

Franzl & Comp., Raudnitz a. d. Elbe

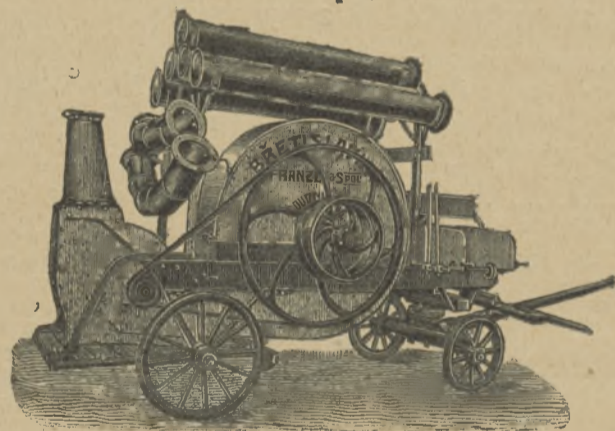
több mint 36 év óta gyártja a legerősebb, a legnagyobb munkaképességű és legjobban bevált

szecs-kavágókat

kézi-, járgány- és erőhajtásra. — Utólrhetlen a

„Bretislawia“

szecs-kavágógépünk, mely az eddig használt drága szalmapréseket feleslegessé teszi, mert a cséplőgépéből kimondottan szalmát nemcsak a szükséges távolságra eltávolítja, a szél által a portól, szuszektől, a szalmát megtisztítja, hanem egy munkában a szecs-kaszt is elvégzi. A szalmapréseket határozottan felülmulja. Nagy megtakarítás munkáerőben.

Kivitel külföldre. — Árajánlatok díjmentesen.

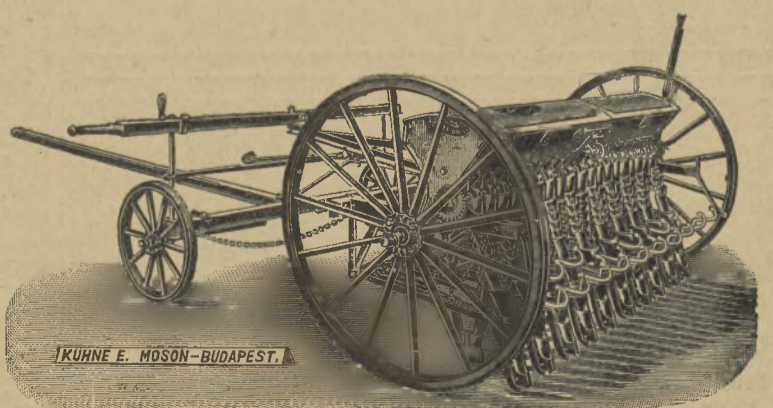
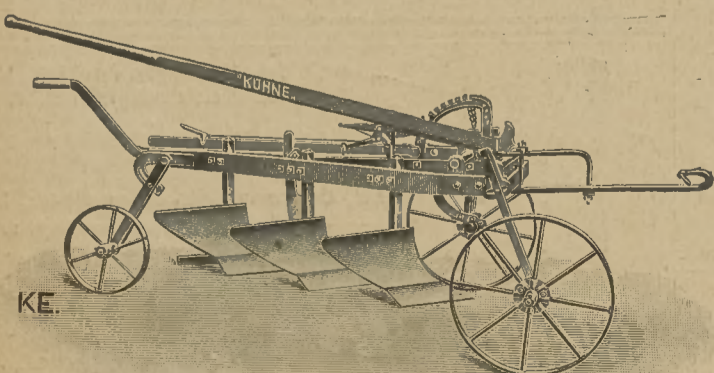
Egy- és többvasu aczéleket, rét- és szántó föld-boronákat, rugós-fogas porhanyító-eszközöket, tárcsásboronákat, talajtömörítőket, Mosoni Drill és Vera II. vetőgépeket, Lass-féle répakapálókat, Osborne aratógépeket

szállít:

„Kühne“

mezőgazdasági gépgyár r.-t. Mosonban.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körut 57/a.

FÉNYES SIKEREK!

Az 1911 februárig üzemben és építés alatt levő
SCHMIDT VILMOS

mérnökdoktor szabadalmazott tulhevitővel forrógőzre berendezett mozdonyoknak összeállítására, mely tulhevitők

KEMNA
FORRÓGŐZEKÉSZLETEIN
is alkalmazást nyernek.

Összdarabszám: 7350,

ebből kivételre került **6421 mozdony ikerhengerekkel**
929 mozdony compound-hengerekkel

Hogy mily **elismerésben** részesült a **Schmidt-féle szabad. tulhevitő-szerkezet az egész világon**, ezt évről-évre emelkedő, **hatalmas módon való elterjedése** mutatja, mint ez a következő számokból kitűnik:

1905. évig	697	mozdony
1906. „	773	„
1907. „	994	„
1908. „	1159	„
1909. „	1292	„
1910-től 1911 februárig	2435	„

Belgium	488
Dánia	53
Németország	3211
Finnország	23
Franciaország	645
Görögország	9
Anglia	190
Hollandia	66
Olaszország	365
Luxemburg	1
Norvégország	30
Ausztria	465
Magyarország	13
Portugália	17
Románia	454
Oroszország	57
Svédország	241
Svájc	141
Spanyolország	101
Törökország	24
Egyiptom	1
Argentína	43
Brazília	28
Chile	4
Kongó állam	1
Angol gyarmatok	86
Francia gyarmatok	32
Holland gyarmatok	38
Japán	36
Syria	3
Uruguay	2
Egyesült Államok	482
Összesen	7350

Miután gőzekemozdonyok részére ezen tulhevitőrendszer kizárólagos alkalmazását a feltalálótól megszereztem, a forrógőznek általam 1908. év óta a gőzekeüzemnél történt bevezetésével egyedül gyáram alkalmazza ezen ezerszámra kivételre került, a mozdonyüzemben lényegesen magasabb igénybevétel mellett bevált Schmidt-féle szab. füstcsőtulhevitőszerkezetet, mely egyedül általam alkalmazott tulhevitő-szerkezet ezen a téren is fényesen bevált.

A jelenleg más gyárak által a gőzmozdonyok füstkamráiban elhelyezett kigyócsöves tulhevitők csak szükségbeni kisegítők a versenyhez, hogy a mozdonyokat egyáltalán tulhevitős vagy forrógőzgépeknek nevezhessék és amely szerkezetek az összes világrészekben az igénybevett mozdonyüzemben a legnagyobb sikerrel alkalmazott Schmidt-féle szabadalm. füstcsőtulhevitővel össze sem hasonlíthatók.

KEMNA J., BUDAPEST.

(Németország legnagyobb gőzekegyára.)

Iroda: **Váci-körút 51. sz.** Gép- és alkatrészraktár: **Pozsonyi-ut 5/7.**

TELEFON: 91—21.

Sürgőnyezim: **KEMNA BUDAPEST.**

Uj és egyszer használt zsákok, ponyvák, kötélárúk, amerikai manillazsineg kölcsön és eladás kartellen kívül.

Gazdasági lótakarók.

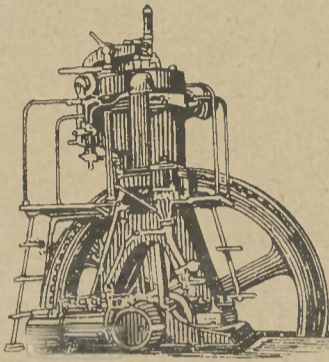
Távirat: **NAGEL.** **NAGEL ADOLF** Budapest, V., Arany János-utcza 10. Telefon: 35-92.

Minden gazdaságnak, ipartelepnek, Kastélynak, lakóháznak stb. lehet ma már olcsón saját villamvilágítása és vízvezetéke, melyet modern gépekkel jutányosan létesítünk.

Költségvetés ingyen és térmentve. **BÁRDOS és BRACHFELD** műszaki és villamosági vállalat, Budapest, VI., Gyár-utca 7/a

Eredeti „OTTO“ motorok

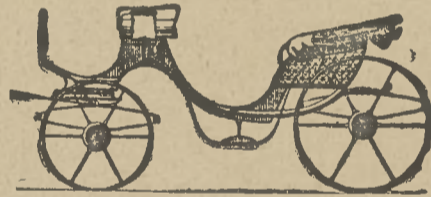
DIESEL-nyersolajmotorok
Benzinmotorok
Benzinlokomobilok
Teljes cséplőkészletek
Hűtő- és jéggyártógépek
Langen és Wolf
mótorgyár
Budapest, VI., Váci-Körut 59.
Műhely: IX., Mester-utca 31.

A szőlő trágyázása.

Irta: **Ordódy Lajos.** — Ára 3 korona. Ajánlott küldéssel 3.45 korona. Utánvétellel küldve 3.65 korona. Gyakorlati útmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és műkereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessék. — Megszerezhető a **Gazdasági Lapok** kiadóhivatalában, Budapest, IV., Múzeum-körut 7.

Stumpf Testvérek kocsigyártása.

Budapest, IX., Vágóhid-utca 2. Soroksári-út sarok. Alapított 1871.

Dus raktár új és használt kocsikból. Használt kocsik becséreltetnek és átalakítások elfogadhatnak jutányos árak mellett. Ugyiszinte mindenféle üzlet és gazdasági kocsik készítése.

Árjegyzék ingyen és térmentve.

Homokértékesítés.

Akinek homoka van, kérje saját érdekében: F. 3. Formák és szerszámok csömöszölt betonárúk előállításához, F. A. I. Kézi üzemre berendezett betontegla- és alagsógyártás, Cs. G. 4. Kézi üzemre berendezett cementserépgyártás, B. B. I. Az üregek építőkövek (betonblokkok) gyártása, C. S. I. A cement- és mozaiklapok gyártása

czimü árjegyzékeinket és prospektusainkat; kérje anyagának díjtalan megvizsgálását, mérnökünk látogatását és tekintse meg üzembem mintatelepünkön összes cementipari homokértékesítő gépeinket.

Szántó és Beck mérnök, cementipari gépek gyártása Budapest, VII., Baross-tér 15. sz.

A világ legjobb, legolcsóbb és leghiztosabb kut.vivattyuja az „OMEGA“ LÁNCZKUT

mert rendkívüli sok vizet ad, mert kis gyermek kezelheti, mert soha be nem fagy, mert soha nem romlik, mert mindenki felszerelheti.

Kérjen felvilágosítást ingyen és térmentve. **BÁRDOS és BRACHFELD**, Budapest, VI., Gyár-utca 5. sz.

Szőlőtelepem 1910 májusban Öfelsége legfelsőbb dicséretét és elismerését, továbbá állami arany- és ezüstérmét nyert a bpesti nemzetközi kertészeti kiállításon! Készlet gyökeres 1 és 2 éves fél millió. Árjegyzék kívánatra bárkinek küldetik térmentve! Sima-készlet 4 millió, Kivonat MICHL ISTVAN tatatóvárosi immunis mintaszőlőtelepe árjegyzékéből:

A szőlőfaj neve	1 éves gyökeres		Sima		A szőlőfaj neve	1 éves gyökeres		Sima		A szőlőfaj neve	1 éves gyökeres		Sima	
	száza	ezre	száza	ezre		száza	ezre	száza	ezre		száza	ezre	száza	ezre
	korona					korona					korona			
BORFAJ:					CSEMEGEFAJ:									
Burgundi ... fehér	5.—	40.—	1.80	14.—	Nagyburgundi ... fekete	—	—	1.20	7.—	Musc. Hamburg 2 év. fekete	10.—	80.—	3.50	30.—
Erdei (fehér Bakar)...	4.50	36.—	2.20	8.—	Oportó ...	4.50	38.—	1.20	8.—	Maderfield court	—	—	3.—	25.—
Erdélyi Leányka...	—	—	—	—	Othelló ...	4.—	32.—	1.20	7.—	Calabrieri 2 éves ... fehér	10.—	80.—	2.50	20.—
Ezerjó ...	—	—	1.20	6.—	Vegyes borfaj ...	4.—	30.—	1.—	4.—	Csabayöngye ...	—	—	12.—	80.—
Fehér Bogdányi dinka	—	—	1.40	10.—	CSEMEGEFAJ:					Damaskusi ...	—	—	3.—	25.—
Furmint ...	—	—	1.40	8.—	Chass. blanc. croquant fehér	5.—	40.—	1.40	8.—	Ezedéves emlék ...	—	—	2.50	20.—
Járdovány ...	—	—	1.40	12.—	„ Fontainebleau ...	—	—	2.—	12.—	Ferdinand Lesseps ...	—	—	3.50	30.—
Mézesfehér ...	4.50	36.—	1.20	7.—	„ Gama Drome ...	—	—	2.—	16.—	Genuai óriás ...	—	—	2.50	20.—
Mirkováci ...	—	—	1.60	12.—	„ musc. de Nantes ...	—	—	2.—	16.—	Kecskececs ...	—	—	2.—	16.—
Mustos ...	—	—	1.20	8.—	„ Napoleon ...	—	—	2.—	16.—	Kossuth Lajos ...	—	—	3.—	20.—
Olasz rizling ...	—	—	1.—	5.—	„ Vibert ...	—	—	2.—	12.—	Madeline angevine...	—	—	1.50	9.—
Pozsonyi fehér ...	—	—	1.60	12.—	„ Fontain. rose ... piros	—	—	2.20	18.—	„ royal ...	—	—	—	—
Rajnai Rizling ...	—	—	1.40	10.—	„ rouge ...	—	—	2.—	16.—	Malaga 2 éves ...	10.—	80.—	3.—	25.—
Rakk ...	—	—	—	—	„ Imperial rouge ...	5.—	40.—	2.—	16.—	Melinet (homok királya)	—	—	3.—	25.—
Sauvignon ...	—	—	—	—	„ „ 2 év. ...	7.—	60.—	—	—	Passatutti ...	—	—	1.60	10.—
Szerémi zöld ...	4.50	36.—	1.40	9.—	„ Negropont ...	—	—	2.—	16.—	Precoce de Malingre	—	—	1.60	12.—
Szlankamenka ...	—	—	1.40	9.—	„ Ronsard ...	—	—	2.—	16.—	Szemendriai 2 éves ...	10.—	70.—	2.—	16.—
Zöld Sylváni ...	—	—	1.40	0.—	„ Tokaj angevine ...	—	—	2.20	18.—	Kecskececs ...	—	—	2.50	20.—
Bogdányi dinka ... piros	—	—	1.60	12.—	„ rouge croquant ...	5.—	40.—	1.40	9.—	Malaga rosea ...	—	—	3.—	24.—
Kövidinka ...	4.50	36.—	1.—	6.—	„ „ 2 év. ...	7.—	60.—	—	—	Malakoff Usum ...	—	—	3.50	30.—
„ 2 éves ...	6.—	50.—	—	—	Muscat Alexander ... fehér	—	—	1.40	10.—	Rosa minna di Vacca	—	—	2.50	20.—
Szlankamenka ...	6.—	45.—	1.60	9.—	„ „ 2 év. ...	8.—	70.—	—	—	Dodrelábi ... fekete	—	—	2.—	16.—
Tramini ...	—	—	1.60	12.—	„ candia ...	—	—	4.—	30.—	Izabella ...	—	—	1.60	12.—
Veltelini ...	—	—	1.2—	7.—	„ croquant ...	—	—	2.—	15.—	Malaga kék ...	—	—	3.—	25.—
Alicante bouchet ... fekete	—	—	1.20	8.—	„ dr. Rob. Hogg ...	—	—	3.—	25.—	Ökörzem ...	—	—	2.—	16.—
Aramon ...	—	—	1.20	8.—	„ Lunel 2 éves ...	7.—	60.—	1.60	12.—	Vegy. csemege exquisit fajok ...	5.—	45.—	3.—	20.—
Carbenet ...	—	—	1.20	6.—	„ Ottonel ...	—	—	2.—	16.—	„ „ 2 év. ...	8.—	70.—	—	—
Kadarka nemes ...	4.50	36.—	1.20	6.—	„ Pansée ...	—	—	3.50	30.—	„ kiváló jó „ 2 év. ...	6.—	50.—	2.—	12.—
Merlott ...	—	—	1.20	6.—	„ di Corail ... piros	—	—	3.—	24.—	„ chasselas fajok ...	—	—	1.40	9.—
					„ frontignon rouge ...	—	—	2.50	20.—	Ríp. Portális I. oszt. 2 éves	5.—	50.—	2.50	20.—

MEGJEGYZÉS. Mindazon küldeményeket, melyek a 60.900. sz. miniszteri rendeletnek meg nem felelnek, kötelezem magam legott saját költségemen visszahozatni s a megrendelő által kifizetett összeget megtéríteni. Fenti árak csomagolás nélkül értendők, melyért csupán saját kiadásaimat számítom fel. A vevők fajtiszták, szokványminőségűek, peronospora, oidium és jégverésmentesek, őszi szedésűek. Megrendeléshez 1/3 előleget kérek. — Telepem: Bécsben, Budapestben, Prágában, Szegeden, Párisban, Pozsonyban, Ostendében elsőrendű érmet és Ostendében még királyi kitüntetést „koronás arany érdemkeresztet“ nyert. — Több ezer elismerőlevél tanuskodik, — többek közt állami, főhercegi és temérdek uradalmi telepekről is — a pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról.

MEGJELENT KODOLÁNYI- fele 1911. ÉVI GAZDASÁGI ZSEBNAPTÁR

51-ik ÉVFOLYAM. a szokott csinos kiállításban, de az ediginél sokkal bővebb és változatosabb tartalommal. 51-ik ÉVFOLYAM.

Ára helyben 2 korona 80 fillér. Ajánlott postai szétküldéssel 3 kor. 25 fill. Utánvétellel küldve 3 kor. 45 fill.

Megrendelhető a „GAZDASÁGI LAPOK“ kiadóhivatalában, Budapesten, IV. kerület, Múzeum körút 7. szám alatt.

HA ÖN
EGY GAZDASÁGOS
ÜZEMBIZTOS-
KIVÁLÓMUNKATELJESÍTMÉNYŰ

MOTOROS CSÉPLŐKÉSZLETET
ELŐNYÖSÁRBAN KEDVEZŐ
FIZETÉSI MÓDOZATOKKAL
TELJESSZAVATOSSÁGGAL
BESZEREZNI ÓHAJTUGY,
FORDULJON MEGKERESÉSSEL
SZÜCS ÖDÖN
BUDAPEST, VI. NAGYMEZŐ UTCA 66 SZ. A.
MEZŐGAZDASÁGI ÉS IPARI GÉPKERESKEDELMI
VÁLLALATHOZ, MELY CZÉGFELSZOLTÁSRA ÁRJEJYZÉKET
ÉS KÖLTSEGVETÉST DIJMENTESEN KÜLD MEG.

Arankamentes
vagy legalább aranka-
mentesíthető
kisarankás
**lóhere- és
luczerna-
magot,
baltaczimet**

valamint mindenféle egyéb
gazdasági magvakat
vásárol

a legmagasabb áron

HALDEK

UTÓDA

magnagykereskedése

József főherceg ö. os. és kir. fen-
sége v. udvari szállítója

BUDAPEST
V., Bálvány-utca 6.

SZIVATTYÚINK
ELÁRASZTJÁK
AZ
EGÉSZ
VILÁGOT

**GYÖZÖ BÉLA
ÉS TSA**
BUDAPEST

V. BÁRÓ ACZÉL-UTCA 3.
AVIGSZINHÁZ MELLETT.
KÉRJEN ÁRJEJYZÉKET!

CREOLIN és PACOCREOLIN
William Pearson részére törvényileg védett szavak.

CREOLIN

az orvosi és állatorvosi gyakorlat részére tisztított és tömény-szer, mely fő-
leg alkalmazatik

műtéteknél, sebek gyógykezelésénél, öblögetéseknél stb.

PACOCREOLIN

a nagybani fertőtlenítések
kiváló és bevált készítménye. Legjobb és legolcsóbb szer a
száj- és körömfájás
legyőzésére.

Házak, udvarok és istállók
állandó fertőtlenítésének a legjobb és legolcsóbb készítménye.
Állatorvosi bizonylatok kívánatra bérmentesen küldetnek. Több mint 20 év
óta orvosi és állatorvosi lapokban megjelent tudományos értekezletek főleg a
CREOLIN PEARSON-ra
vonatkoznak.

Mindenféle pótszereket — ki-ki saját érdekében — mint értéktelenekeket
és járványos betegségeknek veszélyesekeket utasítsa vissza.
A „H“ jelzésű kimerítő leírást ingyen és bérmentve küldi:
William Pearson, Aussig a. E.

Egy teljesen új kulturnövény

magját,

melyből Santosa kávéutánzat, olaj, kencze, ruggyanta és liszt
készíthető és a mely nálunk is termelhető, kapható ameddig
a készlet tart. Az eredeti vetőmag ára:

**5 kg-grammos postacsomagokban küldve
K 4.— portmentesen utánvét mellett.**

A termelés leírása minden csomagban.

Santosa

kémiai készítmények és tápszerek gyára **Königl. Wein-
berge 1573.**

A Heller-féle
„KING“
gyorsmeszelő
és fertőtlenítő
gép, az ecset-
munka 20-szo-
rosát teljesíti.

**Legnagyobb megtakarítás
időben,
pénzben
és anyagban!**

A „King“ kiváló gyorsmeszelő- és
fertőtlenítő-gép sokoldalú használható-
sága miatt **egy mezőgazdaság-
ban sem nélkülözhető.** A szi-
vattyuk teljesen tömör sárgarézből
készülnek, javítások majdnem teljesen
kizártak. „King“ tömlővezetékkel **töb-
bet teljesít, mint 20 ember
ecsettel** és mindenféle állványozást
és elönmunkálást feleslegessé tesz.
Ezen gép egy nap alatt kifertőtlik.

Gyártok azonkívül:

Pittore és Triumph

nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyúi azonnal kicserélhető golyós
szelepekkel vannak ellátva, tehát nincsen eldugulás,
nincsen piszkálás. Meszelőm ára (tejes felszereléssel és
gyümölcsfák permetezésére alkalmas két- vagy háromágú (szóró-
val) 60 koronától 320 koronáig.

IG. HELLER, Bécs, II., Prater Schrotzberg-Strasse 1.
Kérjenek leírást. Képviselek kerestetnek.

Szuperfoszfátot Kartellen
szállít kívül

Schvarecz József és Társa, Budapest, VI., Váci-körút 53. sz.

Vadrepceze gyomláló gép

A legjobb és legjobban bevált vadrepceze megsemmi-
sítő, a mely ezen gyom teljes kiirtását biztosítja.
Mi 2 nagyságban szállítunk vadrepceze gyomláló gépet;
egy nagyobb és szilárdabban szerkesztett egy nehéz
igás ló vagy erősebb igás ökör vontatására és 5 hektár
terület napi elvégzésére, és egy kisebbet s valamivel
gyengébb szerkezetűt 3 1/2 hektár terület napi elvégzé-
sére. Szíves tudakozódásokra postafordultával ad választ:

MASCHINENFABRIK J. NEP. HEIMRICH & SOHN
IGLAU (Mährén)

***** NÉMET NYELVŰ LEVELEKET KÉRÜNK. *****

Stahel és Lenner

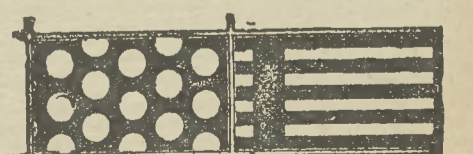
Trieur- és lemez-
lyukasztó-gyár

BUDAPEST.

VI., Angyalföld, Országbíró-utca 44-46. sz.

Ajánljuk TRIEURJEINKET
és OSZTÁLYOZÓ GÉPEIN-
KET gabona és hüvelyesek
tisztítására és osztályozására

TÖREKROSTÁK és minden
fajta LEMEZROSTA gőz-
oséplő-gépek számára.

„REFORM“ melegágyablak.

Ezen, valamint mindennemű vasszerkezeti munkákat elvállal és elkészít

Farkas és Társa
vasszerkezeti gyára

BUDAPEST

VI., Lehel-utca 8. sz.

TERVEK ÉS KÖLTSÉGVETÉSEKKEL KÉSZSÉGGEL SZOLGALUNK. KÉRJEN INGYEN ÁRJEGYZÉKET.

Dinnyemag.

Gondosan elkülönítve termelt, következő fajtisza, kitűnő minőségű váltajokban kapható:

Sárgadinnyék: Achnebát, Ananász zöldhúsú, Ananász vöröshúsú, Ananász cantaloup, Bem tábornok, Bellegarde cantaloup, Bomba sárgahúsú, Bomba zöldhúsú, Composité, Composité sárgahúsú, Lind Jenny, Margit, Muscatello, Carmelita cantaloup, Non plus ultra zöld, Non plus ultra sárga, Párisi prescott cantaloup, Sirimpecsek, Tiszagyöngye, Tiszagyöngye muskotály, Kacsánka, Turkesztán gömbölyű, Turkesztán zöld, Turkesztán nagy zöld, Turkesztán rózsahúsú, Turkesztán sárgahúsú, Turkesztán muskotály, Turkesztán Pósa-féle, Cortui téli.

Görögdinnyék: Apafai, Athénei, Aranysárgabélű, Debreczeni korai, Fazekas-féle, Fehérbélű, Hevesi, Halasi, Hortobágy, Luby-féle, Marsovszky-féle, Narancs-görög, Ónody-féle, Páratlan Sámsoni.

Fajtánként:

50 szemes adag	5 fészeknek kétizbeni vetésére	—20 korona
500	50	1.60
1000	100	3.—
2500	250	7.—
5000	500	12.—
10000	1000 (egy holdra való)	20.—

Öt holdon felüli rendelésnél külön kedvezményt, a megrendeléshez nyomtatott termelési utasítást ad s kívánatra árjegyzékkel szolgál:

Biró Pál kertgazdasága Debreczen.

Ugyanott gondosan telecált bőtermő amerikai lóogu tengeti vetőmag kapható, mázsája 25.— korona.

Számító gazdáknak!

Az eredeti friedrichswerthi takarmányrépamag „Zuckerwalze“

tápanyagokban 1/4 hektáronként 80-100 márka értékű takarmánytöbbletet szolgáltat a közönséges, nem tenyésztett takarmányrépa-maggal szemben.

„Zuckerwalze“ magas cukortartalomra tenyésztett szárazvonat anyagban bővelkedő, kemény sejtzövetű takarmányrépa, mely elvermelve késő nyárig is eltartható.

1/4 hektáronként (700 □-kint) 600 mm. és annál több tömegtermést ad.

A számító gazda

a bevásárláskor tehat nem arra néz, vajon 1/4 hektáronként többet fizet-e a répamagért, hanem arra, hogy nagy tömegeket, értékes és tápdús anyagot arathasson. A vetőmag 1/4 hektáronként a „Zuckerwalze“ magnál csak 4-5 márkával teszen többet ki, míg a terméstöbblet gyakran annak huszorosát is behozza. Eredeti friedrichswerthi „Zuckerwalze“ takarmányrépamag eredeti áron kapható képviselőmmel és viszonteladóimmal, valamint közvetlenül nálam. Kérjen ingyen és díjmentes vetőmagárjegyzéket!

Domäne Friedrichswerth 69. (Thür.) Eduard Meyer.

MASTIN? előlútva Dr. Trnkóczy után, eddig az első és egyedüli **hízó és óvszer.** Megvédi a marhát a betegségtől és erős, egészséges marhát alkot. Kapható a kereskedőknél is.

Elsőrendű magyarfajú Erdélyi jármosökrök,

ugyszintén 1 és 2 éves magyarfajú

Erdélyi ökörborjúk

minden időben nagy választékban kaphatók

ALEXA MIKLÓS-nál Szamosujvárt.

(Szolnok-Doboka megye.)

Amerikai nagyhozamu

tengeri műveléshez való

vetőmagvak és gépek

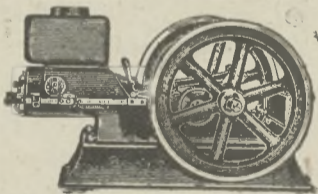
nagy választékban

Gróf Teleki Arvéd uradalmában, posta:

Koncza.

Városi szőlőbirtok

30 hold, múlt évben 10.000 kor. tiszta jövedelmet hozott, kedvező fizetési feltételekkel eladó. **ADAMOVITS IRÉN, Balassagyarmat.**

Waterloo benzine motor

eredeti amerikai

2 HP compl.	K 1200.—
4 HP	K 2000.—
6 HP	K 2900.—
8 HP	K 3800.—
12 HP	K 5200.—

bérmintve bármely magyarországi állomásig, beleértve a csövezeték és szerelés. — **Dénes B. Budapest, V., Lipót-körút 15.** — Képzőművészeti 10% sonto. Kereskedők magas engedélyt élveznek. — **árjegyzék ingyen és bérmintesen.**

Préselt

buzaszalmát és zabszalmát

szállít elsőrendű minőségben és legolcsóbban

Ehrenreich Béla
Bajmok (Bácska).

Önműködő növénypermetező vadrepeze, vadmustár és más gyom kiirtására, valamint répa és burgonya permetezésére gyári áron alul szállít:

IG. HELLER

Bécs, II/8. Schrotzbergstrasse Nr. 1.

A PERONOSPORA ELLEN

idejében permetezzünk

valódi Brixeni Kristály-Azurinnal

mely jobb, biztosabb és olcsóbb védőszer, mint a kékkő-mészkeverék. Kapható mindenütt. — Kérjen ingyen prospektust.

Magyarországi **Molnár M. és Társai** főraktár:

műszaki és mezőgazdasági cikkek nagykereskedése

Budapest, VI., Gyár-utca 21/g.

Rézkénpor, permetezőgép, borsajtó, zsák, ponyva, gépolaj, gépszij stb. legolcsóbb beszerzési forrása.

HUTTER és SCHRANTZ

Alapított 1824. Részvénytársaság. Alapított 1824.

Az osztrák-magyar monarchia legrégebbi szakmabeli cége.

Ajánlja első minőségű,

többszörösen csavart, kész állapotban tűzben horganyozott gépsodronyfonatait.

A kitűnő horganyozás következtében tartósság tekintetében páratlan gyártmány! Nem tévesztendő össze a négyzetes (□) lyuku, végig sodrott és végig hullámzott szálakból álló fonatokkal!

Meglepően olcsó árak!
!! 26 fillértől feljebb !!

És nagyobb vételnél még magas engedmény! — Kapható minden jobb vaskereskedésben! — Sűrű (6 cm. tüsketávolság) horganyozott tüskésdrót méterje 5 fillér. — **Egyszerű fizetési feltételek!** — Kerítésrácsok kovacsolt vasból, kapuk, ajtók sodronyfonatos betétekkel igen csinos kivitelben és minden a szakmához tartozó cikkek kitűnő minőségben, legolcsóbb árak mellett. — **Legmagasabb kitüntetések.** — **Ezrekre menő elismerőlevelek!** — Árjegyzékek és minták bérmintve és díjtalanul.

Magyarországi telep:

Budapest, Váci-körút 61/15. sz.

Levélezim: **Hutter és Schrantz r.-t.**

Csakis a valódi makói hagyma-mag és dughagymából terem a híres

makói óriás tartós vöröshagyma.

Vetési célra nagy fehér foghagymát a legolcsóbb napi árban adok, válogatott tartós árut.

Próbára franco bármely magyar postaállomásra:

5 kiló vöröshagyma-mag, 80% csíráképesség garantálva,	K 20.—
5 „ petrezselyem-mag, nagy fehér gyökereket termel,	„ 10.—
5 „ dughagyma, kicsiny hosszukás	„ 4.80
5 „ foghagyma	„ 3.20

Nagyobb vételnél kérem **arányajánlatot** bekérni.

Csak a hosszukás dughagyma **valódi makói fajta**, a gömbölyű Szerbiából hozatik ide és lapos, rossz hagymát terem.

Szállítmányaimnál fajtisztaságért felelek.

Mandl Zsigmond, Makó.

THIERRY A. BALZSAMA törvényesen védve.

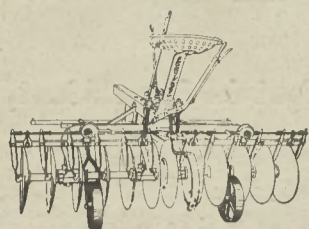

Csakis apóza védjeggyel valódi. Minden hamisítás, utánzás és más balzsamnak félrevezető védjeggyel árusítása törvényesen üldöztetik és szigorúan büntetettik.

Ez a balzsam: 1. Utólráthatatlan hatásos szer a tüdő és mell minden betegségénél, enyhíti a katarrust, oszlatja a váladékot, szünteti a fájdalmas köhögést és hasonló avult ba okat is gyógyít. 2. Kitiűnően hat torokgyulladásnál, rekedésnél és minden nyakbetegségénél stb. 3. Gyökeresen megszüntet minden láz. 4. Gyógyítja a máj, gyomor, belek minden betegségét, gyomorgöröcsőt, kólikát és szagpatást. 5. Gyógyít aranyerőt és hemorrhoidát. 6. Enyhén székéjtő, vértisztító, tisztítja a vesét, erősít étvágyat és emésztést. 7. Kitiűnő fogfájás, odvas fogak, szájpállásnál stb. elveszi száj és gyomor rossz szagát. 8. Jó szer giliszta, galandféreg és epilepszia ellen. 9. Külsőleg gyógyít sebeket, forradásokat, orbánczot, kiütéseket, égési sebeket, fagyást, rühét, fejfájást, zúgást, csúzt, fülfájást stb. Egy családban sem hiányozzék, kivált influenza, kolera s más járvány idején. **Gondosan tessék ügyelni a zöld védjegyre az apózával.** Kapható Budapesten, Török József

gyógyszerésznél és nagyban az összes gyógyszertárakban. Cím: **A. Thierry védangyal-gyógyszertára Pregrada**, Rohics mellett. 12 kis vagy 6 dupla, vagy 1 nagy különleges üveg ára 5 K 60 fill. Kisebb mennyiség nem küldetik. Szétküldés csak a pénz előleges beiktatása, vagy utánvét mellett. Thierry-féle egyedül valódi Centifolia húzó és gyógykezős az összes sebekre stb. 2 doboz 3.60 korona.

Egyszerű tartós szerkezet!

Kiváló aczélanyag!

Legujabb rendszerű

amerikai

TÁRCSÁSBORONÁK.

Fükaszáló, marokrakó és kévekötő
aratógépeink

a legjobbaknak
vannak elismerve

Kivánatra szívesen küldünk
árjegyzéket, költségvetést.

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest, V., Váci-körút 32.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900. **Biztosítási alap:** Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával . . . . . 1,981.360— K
Tartalékok . . . . . 2,401.687-53 „
Összesen: 4,383.047-53 K

1901. évi fölösleg	90.349— K	1906. évi fölösleg	39.243-65 „
1902. „ „	59.782-26 „	1907. „ „	41.877-32 „
1903. „ „	109.331-73 „	1908. „ „	81.088-76 „
1904. „ „	72.438-23 „	1909. „ „	106.589-64 „
1905. „ „	61.730-60 „	1910. „ „	120.164-38 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módozatok szerint. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfölslegből egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzlet fölslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat 5 százalék engedményben részeltettek. Az 1907. 1908., 1909., valamint 1910. évi üzletfölslegből pedig tartalékainkat gyarapítottuk, úgy hogy 1910. év végén a tartalékok 2,401.687 53 koronára rugnak. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál **az igazgatóság.**

Az első horvát szalámi, füstölt és zsiradékárú-gyár
M. Gavrilovic Söhne A. G. Petrinja
szállít a legolcsóbb napi árakon különféle

szalonnát

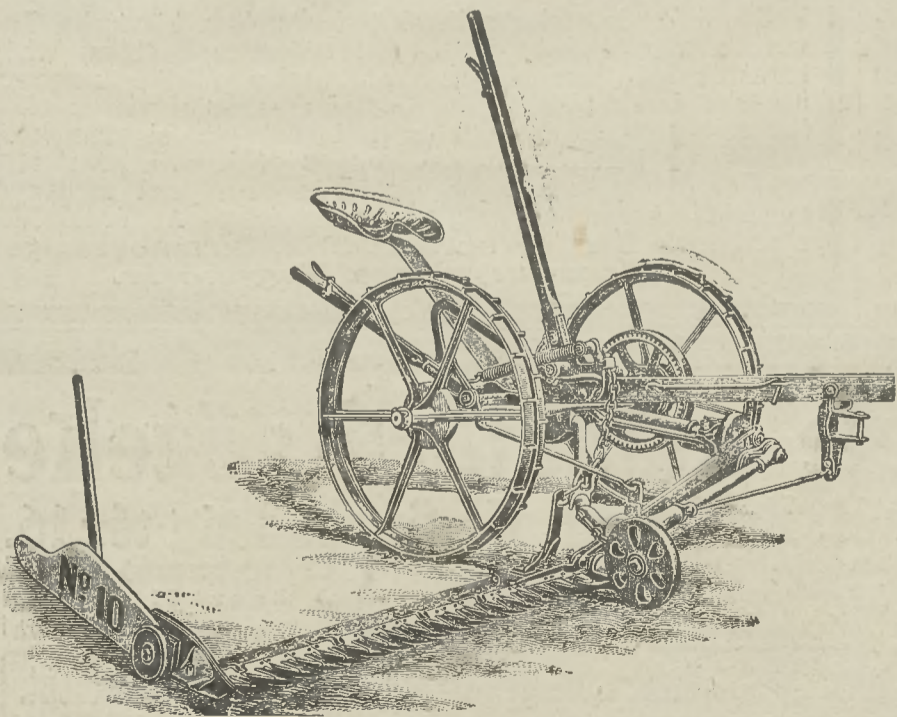
füstölve és szóva,

husárukat

szalámit, zsiradékot és mindenféle más árukat a legelőzékenyebb kiszolgálás mellett. ————— Kérjen árjegyzéket.

THE JOHNSTON HARVESTER Co. Batavia N. Y.

specziális amerikai aratógépgyár készíti **a világ legtökéletesebb fükaszálóit, szénaforgatóit, szénagyűjtőit, marokrakó és kévekötő aratógépeit.**

Elsőrendű anyag, hosszúidejű tartósság, feltétlenül megbízható szerkezet, csekély vonóerőszükséglet, olcsó árak.

A specziális magyar viszonyokra alkalmazott Johnston aratógépek dőlt és kuszált gabonákban is kielégítő munkát végeznek.

Kérjen árjegyzéket és ajánlatot!

Főraktár

Magyarország, Ausztria és Szerbia részére:

Bächer Rudolf—Melichár Ferencz

Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Vezérképviselő: Szücs Zsigmond

ALAPITTATOTT 1850-ben.

TELEFON 42-50.

EREDETI

FOWLER-FÉLE GŐZEKÉK

PÁRATLANOK

munkateljesítményben, tartósságban és az üzemből való takarékoságban

JOHN FOWLER & Co

BUDAPEST-KELENFÖLD

vasútállomással szemben.

homokértékesítéshez

Racionális

szállítunk munkaképes gépeket és formákat,

tégla-, ürblock-, tetőcserép, csatorna- és alagcsövek gyártására. — Saját modern szerkezetek.

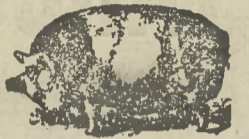
Különlegességi gépgyár:

Dr. GASPARY & Co.,
 Markranstädt (Németország.)

84. számú broszura ingyen.

Sertés-eladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszközöltetnek, úgy sovány, mint hizott állapotban.

URL REZSŐ

sertésbizományosnál

Budapest, VIII., Népszínház-utca 22.

(Polgári serfőzde bérpalota.)

Telefon 97-05 interurban. — Felvilágosítással Készséggel szolgál.

Párisi világiállítás „GRAND PRIX“ 1900.

KWIZDA-féle

RESTITUTIONS-FLUID

mosviz lovak számára.

Egy üveg ára 2.80 korona.

Az udvari istállóban és versenyistállóban 40 év óta használatos, mint kiűnő erősebb szer nagyobb munka végzése előtt és után, gyógyulásoknál s.b. Trainingben nélkülözhetetlen.

Védjegy, címke, és csomagolás szabadalmazva.

Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest, Király-u. 12. és Andrássy-ut 26. sz.

KWIZDA-féle szabadalmazott

PNEUMATIK BÉKLYÓ-DÖRZSSZALAGOK

légpárnával, gummiból csak fekete színben.

BÉKLYÓ-DÖRZSSZALAGOK GUMMIBÓL,

szürke fekete, barna és fehér színben

4-féle nagyságban állítatnak elő és pedig bal- és jobb lábakra.

Béklyók részére, a)-b)-nél mérve:

20-22 cm. átmérőhöz 1. sz. kell,
23-24 " " " 2. " "
25-27 " " " 3. " "
28-30 " " " 4. " "

A szabadalmazott dörzsszalagok árai:

szürke színben darabonként		fekete, barna és fehér színben	
1. sz. --- K 6.05	1. sz. --- K 6.50		
2. " --- " 6.50	2. " --- " 7.00		
3. " --- " 7.05	3. " --- " 7.50		
4. " --- " 8.05	4. " --- " 8.50		

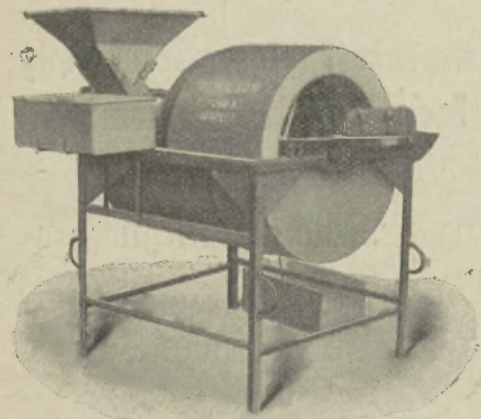
Kapható: Dutoz A. IV., Egyetem-u. 2., Freund és fia, IV., Koronaherceg-u. 3., Glass J. IV., Koronaherceg-u. 9., Hejli és Strassner VIII., Múzeum-körút 10., Huze'la M. IV., Váci-u., Keleti J., Koronaherceg-u. 17., Kutschera S. VII., Rákóczi-ut 32., Ölbrich I. Teréz-körút 6., Weszely István IV., Váci-u.

Ujdonság!

Ujdonság!

Huszár-féle szabadalmazott

gabona-csávázógép

biztosan előli az üszőspórákat kevés csávázó-folyadék felhasználása mellett, gyors és biztos eredmény. — Csekély munkaerő.

Tüzetes ismertetéssel és felvilágosítással szolgál a kizárólagos gyártó:

NICHOLSON

gépgyár r.-t.

Budapest, U., Váci-ut 17. szám.

Tenyészállat beszerzés!

Hollandi (eredeti frieslandi fekete-tarka és vörös-tarka Leewarden környékéről) jó tejelő tenyészállatok (bika, tehén, hasas üsző) beszerzésére és importálására vállalkozik egy volt uradalmi intéző, jelenleg bérlő, aki a hollandi viszonyokkal ismerős és ott megbízható és jó összeköttetései vannak. Az állatok vételárát egy tekintélyes és jóhírű pénzügyi intézet hosszabb lejáratú kölcsön alakjában bocsájtaná méltányos kamatláb mellett a gazdák rendelkezésére. Az érdeklődők forduljanak **Bárany Imre** bérlőhöz, **Galambosziget**, (Pozsony megye) u. p. **Magyaróvár**.

A MAC LAREN-féle magajáró gőzeke

magyarországi vezérképviselő: **Fleischl Samu** cégnél, Budapest, V., Szabadság-tér 16.Mezőhegyesi nemzetközi ekeversenyen **ELSŐ DÍJ** (állami nagy aranyérem)!

Aranyérem az újzeelandi nemzetközi kiállításon!

A magyar talajviszonyokhoz alkalmazottan tökéletesítve!

Legnagyobb teljesítőképesség, legkisebb összköltséggel!

(Holdankint 5-20-7-65 kor.) Egyszerű kezelés, elsőrendű anyag, szolid munka!

Átlagos teljesítőképesség eddigi tapasztalatok szerint napi 20-30 hold, szénfogyasztás 50-70 kg. holdanként.

Kerületi képviselők: Biharmegyei Gazdák Áru- és Hitelintézete Nagyvárad, Dunántúli agrárbank és tárházai r.-t. Kaposvár, Ehler Antal és Fia Győr, Engl Adolf Gyöngyös, Általános Forgalmi Bank Debreczen, Kovács Soma és Társa Arad, Lederer Leó Zombor, Mayer Lajos Delta, Singer Zsigmond Nyitra, Weinberger Ferencz Nagykároly.

Bővebb felvilágosítást szívesen nyújt fenti vezérképviselő.

Számos kül- és belföldi elismerő nyilatkozat!

Nagyszámú vevők névsora az ország minden vidékéről megtudakolható a fenti vezérképviselőtől.